

የንጉሡ መገለል

ማቴዎስ 14

ከምዕራፍ 14-20 ያለውን «የንጉሡ ከሕዝብ የመለየት ጊዜ» ብዩዋለሁ። ማቴዎስ በእነዚህ ምዕራፍ ውስጥ በጠቀሰው የጊዜ ገደብ ኢየሱስ በአብዛኛው ከሕዝቡ ተለይቶ ብቻውን ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ያሳልፍ ነበር (14:13፤ 15:21፤ 29፤ 16:13፤ 17:1-8 ተመልከት)። ለዚህም በርካታ ምክንያቶች ነበሩ፡- እየከረረ የመጣው የጠላቶቹ ተቃውሞ፤ ሥጋዊ ዕረፍትን መፈለጉና፤ እንዲሁም ወደፊት ለሚፈጸመው በመስቀል ላይ ሞቱ ደቀመዛሙርቱን ለማዘጋጀት ማቀዱ ዋነኞቹ ነበሩ። የሚያሳዝነው ግን ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስን ለማንገሥ በጓጓው ሕዝብ በሚንቀሳቀሰው አድናቆት መጠመዳቸው ነበር (ዮሐ. 6:15 ተመልከት)።

ዳሩ ግን እነዚህን ራሱን ያገለልባቸውን ጊዜያት ወይም ከሕዝቡ የተለየባቸውን ወቅቶች ምንም ተግባር እንዳልፈጸመባቸው አድርገን ማሰብ የለብንም። ብዙውን ጊዜ ሕዝቡ ይከተለውና ለብቻው ለመሆን ይቸገር ነበር። ለዕረፍትና ለጽሞና ካለው ፍላጎት ባሻገር፤ ራሱን ባለመውደድ የሚፈልጉትን በማሟላት ያገለግላቸው ነበር። ከምዕራፍ 14-20 ባለው ክፍል ውስጥ የሚከተሉትን ሦስት የሕዝብ ቡድኖች እንመለከታለን፡- የክርስቶስ ጠላቶች፤ ድህነት ያጉሳቆለው ሕዝብና ደቀ መዛሙርት ነበሩ። ታሪኩ ወደ መጠቀ ደረጃ ላይ እየደረሰ ሲሄድ ጠላቶቹ ድል የተቀዳጁ ይመስል ነበር፤ ግን እንዲህ አልሆነም። በማጠቃለያው ምዕራፍ፤ ማቴዎስ ከሞት የተነሣው ንጉሥ ደቀ መዛሙርቱን ወደ ዓለም ሁሉ በመሄድ፤ መልካሙን የምሥራች ለሕዝቡ እንዲናገሩ ሲልካቸው ያሳየናል!

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ እነዚህኑ ሦስት ዓይነት ሰዎችና ጌታችንም ለእነርሱ የሰጣቸውን ምላሽ እንመለከታለን።

ለጠላቶቹ - ማስጠንቀቂያ (14:1-13)

የሄሮድስ ቤተሰብ ታሪክ በአራቱ ወንጌላትና በሐዋርያት ሥራ ውስጥ ጉልቶ ይታያል፤ ስለዚህ የተለያዩትን ገዢዎች ለይተን ለማወቅ እንችገራለን።

ታላቁ ሄሮድስ የሥርወ-መንግሥቱ መሥራች ሲሆን ከ37 ዓ.ዓ. እስከ 4 ዓ.ም. ገዝቷል። በትውልዱ እውነተኛ አይሁዳዊ ሳይሆን

ከዚህ ዝርያ የመጣ ኤዶማዊ ነበር። የ«አንገር» መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ-ቃላት»፥ ሄሮድስን «በተግባር ጣዖት አምላኪ፥ በባሕርይ ጩካኝ» በማለት ይገልጻል። 9 (በአንዳንዶቹ ግምት 10) ሚስቶች የነበሩት ሲሆን፥ ከዕቅዶቹ ካፈነገጡ ልጆቹንም ሆነ ሚስቶቹን ከመፍጀት አይመለስም ነበር። በቤተሉም ሕፃናትን ያሳረደውም እርሱ ነበር (ማቴ. 2: 13-18)።

ሄሮድስ አንቲጳስ፡- ይህ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የተጠቀሰው ሄሮድስ የታላቁ ሄሮድስ ልጅ ነው። ማዕረጉም «ተትራርች» ማለትም የአንድ አራተኛው መንግሥት ገዥ የሚል ነበር። ከ4 ዓ.ዓ. እስከ 39 ዓ.ም. የገላ ሲሆን አገዛዙም ማታለልና ራስ-ወዳድነት የገነነበት ነበር። ምሽት ወዳድና ታላቅ መሪ ለመሆን የሚሽቀዳደም ሰው ነበር።

ሄሮድስ አግሪጳ - ይህ ሰው ጴጥሮስን ያሰረውና ያዕቆብን የሰየረው (የሐዋ. 12) ሲሆን የታላቁ ሄሮድስ የልጅ ልጅ ነው።

ዳግማዊ ሄሮድ አግሪጳ ደግሞ ጳውሎስን የመረመረው ነበር (የሐዋ. 25 ከቁጥር 13 ጀምሮ)። እርሱም የቀዳማዊ አግሪጳ ልጅ ነው።

ሄሮድስ ተብለው የተጠሩት ሁሉ የኤዶም ዘር ያለባቸው ሲሆን የአይሁዶች ጠላቶች ነበሩ (ዘፍ. 25 ከቁጥር 19 ጀምሮ)። ዳሩ ግን የበለጠ ሥልጣንና ብልጽግና ለማግኘት፥ ብሉም የሚያወጧቸውን ዕቅዶች የሚያስፈጽሟቸው መስሎ እስከታያቸው የአይሁድን ሃይማኖት ይከተሉ ነበር።

ሄሮድስ አንቲጳስ የራሱን ሚስት ፈትቶ የጥትራ ንጉሥ ወደነበረው አባቷ ከሰደዳት በኋላ ግማሽ ወንድሙ የነበረው የዳግማዊ ፊልጵን ሚስት ሄሮድያዳን በማግባቱ ከፍተኛ ኃጢአት ፈጽሞ ነበር (ዘሌ. 18: 16፤ 20: 21)። ሄሮድስ ራሱን ለፈተና በማጋለጡና ለስሜታዊ ድምፁም ጀሮውን በማዘንበሉ ራሱን ለከፋ ኃጢአት ዳረገ።

ዳሩ ግን እግዚአብሔር ሄሮድስን ለማስጠንቀቅ የላካቸው ሌሎች ድምፆችም ነበሩ።

የነቢዩ ድምፅ (14: 3-5)፡- መጥምቁ የሐንስ ሄሮድስን በድፍረት በማስጠንቀቅ የንስሐ ጥሪ አቀረበለት። የሐንስ የገዥው ኃጢአት ምድሪቱን እንደሚያበላሽና ሌሎችንም ለኃጢአት ተግባር በመቀስቀስ የእግዚአብሔርን ፍርድ እንደሚያስከትል ያውቅ ነበር (ሚል. 3: 5)። የሐንስ ኃጢአትን በስሙ በመጥራት ለመኮነን ስለነበረው ድፍረት ሊመሰገን ይገባል። እስራኤል የእግዚአብሔር የቃል ኪዳን ሕዝብ

በመሆኑ፡ (የማያምኑ ቢሆኑም እንኳ፡) የገዥዎች ኃጢአቶች የእግዚአብሔርን የቅጣት እርምጃ ያስከትሉ ነበር።

ሄሮድስ የእግዚአብሔርን ባሪያ በመስማትና ለእግዚአብሔር ቃል በመታዘዝ ፈንታ ዮሐንስን ወሃኒ ቤት አስገባው። ዮሐንስ ከሙት ባሕር አሥር ኪሎ ሜትር ያህል በስተምሥራቅ ርቆ ከሚገኘው ማክሩስ ግንብ ውስጥ ታሰረ። ግንቡ በድንጋያማ ጉብታ መሬት ላይ ከባሕር ጠለል በላይ 1200 ሜትር ከፍ ብሎ የሚገኝ ሲሆን፡ ወደ ውስጥ መዝለቅ የሚቻለው ከአንድ በኩል ብቻ ነው።

በዮሐንስ ላይ ቂም የያዘችውና ባለቤቷንም የገፋፋችው የሄሮድስ ሚስት የሆነችው ሄሮድያዳ ነበረች (ማር. 6: 19 ተመልከት)። ለሄሮድስ የልደት ቀን በተዘጋጀው በዓል ላይ ወጣት ልጇን በውዝዋዜ የታጀበ ዘፈን እንድታቀርብ ገፋፋቻት። በዚህም በልጇ ጩዋታ ሄሮድስ እንደሚማረክና የሆነ ግብታዊ ቃል እንደሚገባላት ሄሮድያዳ ታውቅ ነበር። እንዲሁም ሄሮድስ በወዳጆቹና በባለሥልጣናት ፊት ለመሞገስ እንደሚፈልግ ታውቅ ነበር። ሄራው ግቡን መታና መጥምቁ ዮሐንስ ተሰየረ።

የሕሊና ድምፅ (14: 1-2)፡- ሄሮድስ ስለ ኢየሱስ አስደናቂ ሥራዎች በሰማ ጊዜ ዮሐንስ ከሞት እንደተነሣ እርግጠኛ ሆኖ ነበር። የተበጠበጠ ሕሊናው አሳሩን ቢያስቂጥረውም ባለቤቱም ሆነች ወዳጆቹ ሊያጽናኑት አልቻሉም ነበር። የሕሊና ድምፅ ኃያል ሲሆን ለሚሰሙት የእግዚአብሔር ድምፅ ሊሆን ይችላል።

ሄሮድስ ግን አሁንም ለሕሊናው ዳኝነት በመታዘዝ ፈንታ እንደ ዮሐንስ ሁሉ ኢየሱስንም ለመግደል ፈለገ። ሆኖም አንዳንድ ፈረሳውያን (ምናልባትም በሄራ ላይ አብረው የመከሩ) ሄሮድስ ሊገድለው እንደሚፈልግ በመግለጽ፡ ኢየሱስን አስጠነቀቁት (ሉቃስ 13: 31-32)። ኢየሱስ ግን በሰማው ነገር አልተረበሸም ነበር። በሉቃስ 13: 32 ላይ «ቀበሮ» የሚለው ቃል ሴቴ-ጾታን ያመለክታል። በመሆኑም፡ «ሄዳችሁ ለዚያች ቀበሮ ... በሉአት» ብሏል። ምናልባት ከዙፋኑ በስተጀርባ ተሸጉጣ ከፍተኛ ሚና የምትጫወተውን ሄሮድያዳን እያመለከተ ይሆን?

የኢየሱስ ድምፅ (ሉቃስ 23: 6-11)፡- ሄሮድስ በመጨረሻ ከኢየሱስ ጋር ሲገናኝ የእግዚአብሔር ልጅ መልስም ሊሰጠው እንዳልፈለገ ተመለከተ! ሄሮድስ እግዚአብሔርን በማስቀየሙ መልስ አልተሰጠውም ነበርና! «ዛሬ ድምፁን ብትሰሙ፡ ... ልባችሁን እልክኛ አታድርጉ» (ዕብ. 3: 7-8)።

የታሪክ ድምፅ፡- ሄሮድስ ከኃጢአቱ ሊገላገል እንደማይችል መረዳት ነበረበት። ሄሮድስ ሥልጣኑንና ኃይሉን እንዳጣ ታሪክ ይዘግባል። ሠራዊቱ

በዐረቦች ከመደምሰሱም በላይ፥ (በሚስቱ ገፋፊነት) ለንጉሥነት ያቀረባቸው ማመልከቻዎች በንጉሠ ነገሥት ካሊጉላ ዘንድ ተቀባይነት አጥተዋል። ሄሮድስ ወደ ጎል (ፈረንሳይ) የተባረረ ሲሆን ከዚያም ወደ እስፔይን እንዲሄድ ተገዷል፤ ሕይወቱም ያለፈው በእስፔይን ነበር።

ሄሮድስ ትኩረቱን በግል ምቹቱና ሥልጣኑ ላይ ያደረገ ደካማ መሪ እንደሆነ ይታወቃል። ራሱን እንጂ ሕዝቡን አላገለገለም። ከነቢያት ሁሉ የሚልቀውንና የእግዚአብሔርን ቃል ለማወጅ የተላከውን ነቢይ በመግደሉ ጠባሳ ታሪክ አርፎበታል።

የሐንስ እንደተገደለ ሲሰማ ጌታችን የሰጠው ምላሽ ምን ነበር? ጥንቃቄ አደረገ፡- ይኸውም ከዚያ አካባቢ ለቀቀና «ብቻውን ወደሚያሳልፍበት» ስፍራ አመራ። በመለኮታዊ የጊዜ ሰሌዳ መሠረት ተመላለሰ እንጂ (ዮሐ. 2:4፤ 7:6፥ 30፤ 8:20፤ 12:23፤ 12:27፤ 13:1፤ 17:1 ተመልከት) ሆኖ ብሎ ከሄሮድስ ጋር የሚፋጠጥበትን ሁኔታ ለመፍጠር አልፈለገም። የሄሮድስ አጩብሚቢዎች ሊያጠፉት አሰፍስፈው ስለነበር ጌታ በጥበብና በጥንቃቄ መመላለስ ነበረበት።

ኢየሱስ የዮሐንስን መገደል ሲሰማ ጥልቅ ኃዘን ተሰምቶት ነበር። የአይሁድ ሕዝብ እርሱን ለመርዳት ያደረጉት ነገር ስላልነበር በዮሐንስ መገደል ተስማምተው ነበር ማለት ነው። እነዚሁ መሪዎች ኢየሱስንም ለመግደል [ሕዝቡን] መጠየቃቸው የማይቀር ነበር። የአይሁድ መሪዎች የዮሐንስን ምስክርነት እንዳይዘነጉት አጥብቆ ያሳስባቸው ነበር (ማቴ. 21 ከቁጥር 23 ጀምሮ)። ይሁን እንጂ የዮሐንስን ምስክርነት ላለመቀበል ቈርጠው ነበረና፥ ንጉሣቸውንና መሢሐቸውንም በዚያው መጠን ተቃወሙት።

ሕዝቡን አይቶ አዘነላቸው (14:14-21)

ለኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ዕረፍት በጣም አስፈላጊነት ነበር (ማር. 6:31)፤ ይሁንና የበርካታው ሕዝብ ጉስቁልና የኢየሱስን ልብ ነካው፤ «ሕዝቡን አይቶ አዘነላቸው» ተብሎ የተተረጎመው ቃል «የአንድ ሰው ውስጣዊ ስሜት መታመስ» ማለት ነው። ከርኅራኄ የጠለቀ ስሜትን የሚያንጸባርቅ ቃል ነው። ቃሉ በወንጌላት ውስጥ 12 ጊዜ የተጠቀሰ ሲሆን ከነዚህም መካከል 8ቱ የኢየሱስ ክርስቶስን ኃዘኔታ የሚያመለክቱ ናቸው።

ኢየሱስ ችግር ያጉሳቂላቸውን ሕዝብ በተመለከተ ጊዜ «አዘነላቸው» (ማቴ. 9:36)። ጭካኔ የተሞላበት የጸጉር ሽለታ እንደደረሰበት በግ ደምተው፥ ዝለውና አስታዋሽ አጥተው ነበር።

የተራቡትን ስፍር ቊጥር የሌላቸው ሰዎች በተመለከተበት ወቅት ሁለት ጊዜ «አዝናባቸዋል» (ማቴ. 14: 14፤ 15: 32)። ሁለቱ ዓይነት-ሰውራን (ማቴ. 20: 34) እና ለምጽሙም (ማር. 1: 41) አራርተውታል፤ በናይን የነበረችው መበለት ኃዘንም እንደዚሁ ተሰምቶታል (ሉቃስ 7: 13)።

ኢየሱስ በሦስቱ ምሳሌዎቹ ውስጥ በዚህ ቃል ተጠቅሟል። ንጉሠ ለከሰረው ባሪያው በማዘን ዕዳውን ይቅር ብሎለታል፤ እኛም እርስ በርሳችን ይቅር ልንባባል ይገባል (ማቴ. 18: 21-35)። መልካሙ ሳምራዊ ጉዳት ለደረሰበት አይሁዳዊ ሰው በኃዘኔታ የፍቅር እንክብካቤ አድርጎለታል (ሉቃስ 10: 25-37)። አባቱ ኮብላይ ልጁን በተመለሰ ጊዜ ርጦ በመሳም ርሳራጌውን አሳይቷል (ሉቃስ 15: 20)። የሰማዩ አባታችን እንደዚህ ከራራልን እኛስ ለሌሎች ልንራራና ልናዝን አይገባምን?

አምስት ሺ ሰዎችን የመገበበት ተአምር በአራቱም ወንጌላት ውስጥ ተመዝግቦአል (ማር. 6: 35-44፤ ሉቃስ 9: 12-17፤ ዮሐ. 6: 4-13)። ይህ በእርግጥም ተአምር ነበር። ዳሩ ግን ኢየሱስ የደበቁትን ምግብ እንዲያመጡ ከማበረታታት በቀር ሌላ ነገር አላደረገም የሚሉ ሰዎች በእርግጥም የእግዚአብሔርን ቃል መልእክት በግልፅ ለመረዳት የማይፈልጉ ብቻ ናቸው። ዮሐንስ 6: 14 ከሥተቱን በግልጽ «ምልክት» ወይም «ተአምር» ብሎ ይገልጻል። ለመሆኑ ሕዝቡ ኢየሱስን ለማንገሥ የቃጣቸው፤ እንዲያው ምግባቸውን ተካፍለው እንዲበሉ በማድረግ ስላታለላቸው ነው ቢባል ሊታመን ይችላልን? (ዮሐ. 6: 14-15)። ጩሮ አይችልም!

በዚያን ወቅት ደቀ መዛሙርቱን የተሰማቸውን ድካምና ውጥረት ለመረዳት አይከብድም። በስፍራው አምስት ሺ የተራቡ ሰዎች ነበሩ፤ እነርሱም የሚሰጡት ምግብ አልነበራቸውም! ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ጉድለትን ለመሙላት የሚበቃ ኃይል እንደነበረው ቢያውቁም ለርዳታ ወደ እርሱ አልተመለሱም። ይልቁንም ያላቸውን የምግብ ብዛትና (ሁለት ዓሦችና አምስት እንጀራ የያዘ ልጅ) እና የገንዘብ ዓቅማቸውን መገምገምን ያዙ። ጊዜውን (ምሽት) ስፍራውን (ምድረበዳ) ሲመለከቱ ችግሩን ለማቃለል የሚደረግ ምንም ነገር እንደሌለ አድርገው ደመደሙ። ለጌታ የሰጡት ምክር ቢኖር፡- «አስናብታቸው!» የሚል ነበር።

ዛሬ ብዙዎቹ የእግዚአብሔር ሰዎች ምንኛ ይህን የመሰለ ተግባር ይፈጽማሉ! እርግጥ በአንዳንድ ምክንያት ስፍራው ወይም ጊዜው ለእግዚአብሔር አሠራር አያመች ይሆን ይሆናል። ዳሩ ግን ኢየሱስ በዚያን አጋጣሚ ችግሩን ለማቃለል የሚንደፋደፉትንና ተስፋ የቆረጡትን

ደቀ መዛሙርት ተመለከተ፤ ሆኖም «ራሱ ሊያደርግ ያለውን ያውቅ ነበር» (ዮሐ. 6:6)። የእምነትንና የመስጠትን ትምህርት ሊያስተምራቸው ፈልጎ ነበር። የሕይወትን ውጣውረዶች ለማስተካከል ልንከተላቸው የሚገባንን እርምጃዎች ልብ ብለህ ተመልከት።

ባለህ ጀምር። እንድርያስ ትንሽ ምግብ የያዘ ልጅ አገኘና ወደ ኢየሱስ አመጣው። ልጁ ምግቡን ለመስጠት ፈቃደኛ ነበርን? አዎን ነበር። እግዚአብሔር ባለንበት ስፍራ ይጀምርና ባለን ነገር ይጠቀማል።

ያለህን ለኢየሱስ ስጥ። ኢየሱስ ትንሿን ምግብ ወስዶ ባረከ፤ ለሌሎችም አካፈለ። የማብዛቱ ተአምር በእጆቹ ውስጥ ነበር! «እግዚአብሔር ካለበት፣ ትንሹ ብዙ ይሆናል።» ኢየሱስ እንጀራውን ቄርሶ ለደቀ መዛሙርቱ ሰጣቸው፤ ደቀ መዛሙርቱም በተራቸው ለሕዝቡ ሰጡ።

የሚሰጥህን ትእዛዝ ፈጽም። ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ እንዳዘዛቸው ሕዝቡን ከሜዳው ላይ አስቀመጡ። ከዚያም የተቋራረሰውን እንጀራዎች ወስደው አከፋፈሉ፤ ከዚያም ለሁሉም ሰው የሚበቃ ምግብ እንደነበር አስተዋሉ። አገልጋዮቹ እንደ መሆናችን እኛ «አዘጋጆች» ነን እንጂ «አምራቾች» አይደለንም። ያለንን ለእርሱ ብንሰጠው ይባርከውና ሌሎችን ለመመገብ መልሶ ይሰጠናል።

የተረፈውን ሰብስብ። ሕዝቡ የሚፈልገውን ያህል ከተመገበ በኋላ ከዓሣውና ከእንጀራው ፍርፋሪ የቀረው 12 መሶዎች ተሰበሰቡ። እነዚህም ፍርፋሪዎች በጥንቃቄ ስለተሰበሰቡ፣ ምንም ነገር አልባከነም ነበር (ማር. 6:43፤ ዮሐ. 6:12)። በበኩሌ ልጁ በመጨረሻ ላይ ወደ ቤቱ ምን ያህል ፍርፋሪ ወስዶ ይሆን? እያልሁ እደነቃለሁ። እስኪ ልጁ ታሪኩን ለእናቱ በነገራት ጊዜ የቱን ያህል እንደምትደነቅ አንተም ገምተው!

በነጋታው ኢየሱስ በቅፍርናሆም በነበረው ምኩራብ ውስጥ ስለ«ሕይወት እንጀራ» ያቀረበውን ስብከት ሐዋርያው ዮሐንስ ዘግቦታል (ዮሐ. 6 ከቁጥር 22 ጀምሮ)። ሕዝቡ ሥጋዊውን እንጀራ ሲቀበሉ ሕያው እንጀራ የሆነውን የእግዚአብሔር ልጅ ግን ሊቀበሉት አልፈቀዱም። አምስት ሺ ሰዎች የተመገቡበት ተአምር በእርግጥም በተግባር የታየ ስብከት ነበር። ኢየሱስ የሕይወት እንጀራ ሲሆን፣ በሰው ልብ ውስጥ የሚገኘውን መንፈሳዊ ራብ ሊያጠግብ የሚችለው እርሱ ብቻ ነው። የሚያሳዝነው፣ ሰዎች ገንዘባቸውንና ጊዜያቸውን «እውነተኛ እንጀራ ላልሆነው» ነገር ማባከናቸው ነው (ኢሳ. 55:1-7)። ዛሬም ሰዎች ተመሳሳይ ስሕተት እየሠሩ ናቸው።

በአሁኑም ጊዜ ቢሆን ኢየሱስ ለተራበው ሕዝብ ስለሚራራ፡ ለቤተ ክርስቲያኒቱ፡ «የሚበሉትን ነገር ስጡአቸው» ይላል። ሰዎችን ባዶ እጃቸውን ማሰናበት፤ ማስተዛዘኛ ምክንያትን ማቅረብ፤ ማጣታችንን መግለጽ፤ ምንኛ ቀላል እርምጃ ነው። ኢየሱስ ያለንን ሁሉ ለእርሱ እንድንሰጠውና መልካም ሆኖ ባገኘው መንገድ እንዲጠቀምበት እንድንፈቅድለት ይሻል። የተራበው ዓለም የሕይወትን እንጀራ ስለነፈገው ከንቱ ተስፋዎችን እየተመገበ ይገኛል። ያለንን ለክርስቶስ በመስጠታችን ከቶውንም አንደኸይም፤ ሁልጊዜ መጀመሪያ ከነበረን የላቀ በረከት እናገኛለን እንጂ።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ አሰበላቸው (14:22-36)

ኢየሱስ ሕዝቡን ለማሰናበትና ደቀ መዛሙርቱን በታንኳዬቱ ለመላክ ለምን እንደዚህ እንደተቻኩለ የሐንስ ገልጾአል፡- ሕዝቡ ኢየሱስን ለማንገሥ ፈልጎ ነበር (ዮሐ. 6:14-15)። ጌታ መነሻ ምክንያታቸው መንፈሳዊ እንዳልሆነና ዓላማቸውም ከእግዚአብሔር ፈቃድ እንደራቀ ያውቅ ነበር። ደቀ መዛሙርቱ በዚያ ስፍራ ቆይተው ቢሆኑ ኖሮ ያለጥርጥር ከሕዝቡ ዕቅዶች ጋር በተስማሙም ነበር፤ በጊዜው ግን ደቀ መዛሙርቱ የክርስቶስን ዕቅዶች ሙሉ በሙሉ አልተረዱም ነበር። «ከሁሉ የሚበልጠው ማነው?» በሚለው አሳብ ላይ ይሟገቱ ነበርና ያ የሕዝቡ እንቅስቃሴ ለዕቅዳቸው ሙሉ በሙሉ ተስማሚ በሆነም ነበር።

ይህ የደቀ መዛሙርቱ በማዕበል ውስጥ ማለፍ ለእኛም በተመሳሳይ ችግር ውስጥ በምናልፍበት ጊዜ መልካም መጽናኛ ሊሆንን ይችላል። እኛ ራሳችን በማዕበል ውስጥ በምንሆንበት ጊዜ በበርካታ ዋስትናዎች ላይ ልናርፍ እንችላለን፡-

«ወደዚህ ያመጣኝ እርሱ ነው።» ማዕበሉ የመጣው እነርሱ በእግዚአብሔር ፈቃድ ውስጥ ስለነበሩ ነው እንጂ (እንደ ዮናስ) ከእግዚአብሔር ፈቃድ ስለወጡ አልነበረም። ኢየሱስ የማዕበሉን መነሣት ያውቅ ነበር? አለጥርጥር ያውቅ ነበርን! ወደ ማዕበሉ የመራቸው ሆን ብሎ እያወቀ ነውን? አዎ! በማዕበሉ ውስጥ ቢሆኑም፤ በእግዚአብሔር ፈቃድ ሥር እስካሉ ድረስ፤ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ወጥተው ከሕዝቡ ጋር ከሚኖሩበት የበለጠ ደኅንነት ነበራቸው። ደኅንነታችንን በሁኔታዎች ላይ ብቻ በመመሥረት ልንወስን አይገባም።

መጽሐፍ ቅዱሳችንን ስናነብ ሁለት ዓይነት ማዕበሎች እንዳሉ እንረዳለን፡- የእርማትና የፍጹምነት ማዕበሎች። የእርማት ማዕበሎች እግዚአብሔር በሚቀጣን ጊዜ የሚፈጸሙ ሲሆኑ፤ የፍጹምነት ማዕበሎች ደግሞ እግዚአብሔር እናድግ ዘንድ ሲረዳን የሚነሡ ማዕበሎች ናቸው።

የናሰ በማዕበል ውስጥ ያለፈው እግዚአብሔርን ስላልታዘዘና መታረምም ስለሚገባው ነበር። ደቀ መዛሙርቱ ግን በማዕበል ውስጥ ያለፉት ክርስቶስን ስለታዘዙና ወደ ፍጹምነት ማደግ ስለነበረባቸው ነው። ከዚህ በፊት ኢየሱስ ከእነርሱ ጋር ሳለ በማዕበል ፈትናአቸዋል (ማቴ. 8: 23-27)። አሁን ግን ከታንኳዪቱ ውጭ በመሆን ይፈትናቸዋል።

በርካታ ክርስቲያኖች ለእግዚአብሔር ፈቃድ መታዘዝ «መንገድን ጨርቅ ያደርጋል» በማለት ይሳሳታሉ። ይኼ ግን እውነት አይደለም። ኢየሱስ «በዓለም ሳላችሁ መከራ አለባችሁ» ብሏል (ዮሐ. 16: 33)። ጌታን በመታዘዛችን በመከራ ውስጥ በምንገባበት ጊዜ እርሱ ወደዚህ ስፍራ እንዳመጣንና ሊጠነቀቅልን እንደሚችል ማስታወስ አለብን።

«እርሱ እየጸለየልኝ ነው።» የዚህ ትዕይንት ሙሉ ገጽታ ዛሬ ጌታንና ቤተ ክርስቲያንን በግልጽ የሚያሳይ ሥዕል ነው። የእግዚአብሔር ሕዝብ በባሕር ላይና በማዕበል ውስጥ ሲታመስ፣ ኢየሱስ ክርስቶስ ግን በሰማይ ሆኖ «እየማለደልን» ነው (ሮሜ 8: 34)። እኛን እንደሚያየንና መሻታችንንም እንደሚገነዘብ ሁሉ ደቀ መዛሙርቱንም ተመልከቶ ሁኔታቸውን ተረድቷል (ማር. 6: 48)። እኛን የሚጫንን ሽኩቻ ለእርሱም ይሰማዋል፤ የምናልፍበትም ጉዳና ይገባዋል (ዕብ. 4: 14-16)። ኢየሱስ እምነታቸው እንዳይጠፋ ለደቀ መዛሙርቱ ይጸልይ ነበር።

ለምሳሌ፡ ለአንተም ኢየሱስ ክርስቶስ ከጐንህ ካለው ክፍል ውስጥ ሆኖ እየጸለየለህ እንደሆነ ብታውቅ፤ ይኼ በማዕበሉ ውስጥ ጸንተህ ፈቃዱን ለመፈጸም አዲስ ብርታት አይሰጥህም? በእርግጥ ያበረታሃል! እርሱ ግን አሁን ያለው ካንተ ክፍል ቀጥሎ ባለው ቤት ውስጥ አይደለም፤ ዳሩ ግን በሰማይ ሆኖ ይማልድልሃል። ጉድለትህን ይመለከታል፤ ፍርሃትህ ይገባዋል፤ እናም ሁኔታውን ይቈጣጠርልሃል።

«እርሱ ወደ እኔ ይመጣል»፡- ብዙውን ጊዜ በሸካራ የሕይወት ልምድ ውስጥ በምናልፍበት ጊዜ ኢየሱስ እንደተወን መስሎ ይሰማናል። በመዝሙር ውስጥ ዳዊት እግዚአብሔር የራቀና የማይገደው ሆኖ እንደታየው በመግለጽ ያማርራል። ይሁን እንጂ፤ እግዚአብሔር በመጨረሻ እንደሚያድነው ያውቅ ነበር። ታላቅ ሐዋርያ የክብረው ጳውሎስ እንኳ እጅግ የከበደ ሁኔታ ባጋጠመው ወቅት፡- «ስለ ሕይወታችን እንኳ ተስፋ እስክንቈርጥ ድረስ ከዓቅማችን በላይ ያለ ልክ ከብዶብን ነበር» ብሏል (2ኛ ቆሮ. 1: 8)።

ኢየሱስ ሁልጊዜም በሕይወት ማዕበል ውስጥ ገብተን በምንንገላታበት ጊዜ ደርሶ ይታደገናል። «በውኃ ውስጥ ባለፍህ ጊዜ ...

ካንተ ጋር እሆናለሁ» (ኢሳ. 43:2)። ከሁሉም በላይ መቼ እንደምንፈልገው ስለሚያውቅ፣ መምጣት አለበት ብለን በምንጠብቀው ጊዜ ላይመጣልን ይችላል። ኢየሱስ ታንኳዬቱ ከየብስ የሚቻለውን ያህል ርቀት እስከትጓዝ ድረስ ጠበቀ፤ በመሆኑም ሰብአዊ ተስፋ ሁሉ ደብዛው ጠፋ። በዚህም የደቀ መዛሙርቱን እምነት እየፈተነ ነበር፤ ይኸውም ማንኛውም ሰብአዊ ድጋፍ እየሻረ ነበር ማለት ነው።

ኢየሱስ በውኃ ላይ የተራመደው ለምንድን ነው? እነርሱ የፈሩት ባሕር ወደእነርሱ ለመምጣት የሚጠቀምበት መሰላል ብቻ እንደሆነ ሊያሳያቸው በመፈለጉ ነው። ብዙውን ጊዜ (እንደ ቀዶ-ጥገና ወይም ሞት የመሳሰሉትን) አስቸጋሪ የሕይወት ገጠመኞችን እንፈራለን፤ እንደ እውነቱ ከሆነ ግን እነዚህ ነገሮች ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ እኛ ያቀርቡታል።

ኢየሱስን ያላወቁት ለምንድን ነው? ምክንያቱ እርሱን በመጠባበቅ ላይ አለመሆናቸው ነው። በእምነት እየጠበቁት ቢቈዩ ኖሮ ወዲያውኑ ባወቁት ነበር። ይህ ባለመሆኑ ግን በውኃው ላይ ሲራመድ የታያቸው ምትሀት ነው ወደሚል የተሳሳተ ድምዳሜ ደረሱ። ሁልጊዜም ፍርሃት የጌታን መገኘት እንዳናይ ዓይናችንን ያሳውረዋል። በመሆኑም ፍርሃትና እምነት አንድ ላይ ምንጊዜም በአንድ ልብ ውስጥ ሊኖሩ አይችሉም።

«እንዳድግ ይረዳኛል።» የማዕበሉ ጠቅላላ ዓላማ ይኸው ነበር፡- ደቀ መዛሙርቱ በእምነታቸው እንዲያድጉ መርዳት። ኢየሱስ አንድ ቀን ይለያቸውና በአገልግሎታቸው በርካታ ማዕበሎችን ይጋፈጡ ነበር። ስለዚህ፣ ምንም እንኳ እርሱ ከአጠገባቸው ባይቆምም ወይም ለእነርሱ የማይገደው ቢመስላቸውም እርሱን መታመንን መማር ነበረባቸው።

አሁን ትኩረታችንን በጴጥሮስ ላይ እናደርጋለን። ጴጥሮስን ስለ መስመጡ ከመውቀሳችን በፊት በአስደናቂ ሁኔታ እምነቱን ለማሳየት ስለ መቻሉ ልናከብረው ይገባል። ከሌሎቹ ልዩ ሆኖ ለመገኘት ደፍሯል። ማንም ሰው በታንኳዬቱ ውስጥ ተቀምጦ ትዕይንቱን ሊመለከት ይችላል፤ ይሁንና ታንኳዬቱን ለቆ በውኃ ላይ ለመራመድ እውነተኛ እምነትን ይጠይቃል።

ጴጥሮስ እንዲሰምጥ ምክንያት የሆነው ምን ነበር? ዓይኖቹን ከጌታ ላይ አንሥቶ ዙርያውን የከበቡትን ሁኔታዎች በፍርሃት መመልከት በጀመረበት ጊዜ እምነቱ ተናጋ። ኢየሱስ «ለምን ተጠራጠርህ?» በማለት ጠይቆታል (ቁ. 31)። ይህ መጠራጠር ተብሎ የተተረጎመው ቃል «በመንታ መንገድ ላይ እያመነቱ መቆም» የሚል ትርጉም አለው።

ኢፕሮስ ጉዞውን በታላቅ እምነት ጀመረና ከአንድ ይልቅ ሁለት መንገዶችን ስለተመለከተ እምነቱ ታናሽ ሆነ።

ሆኖም ኢፕሮስ በመስመጥ ላይ መሆኑን ተመልክቶ ለርዳታ ወደ ጌታ በመጮኹ አሁንም ልናመስግነው ይገባል። የጮኸው «መስመጥ በጀመረ ጊዜ» እንጂ ከሰመጠ በኋላ አልነበረም። ምናልባት ከዓመታት በኋላ በመጀመሪያው መልእክቱ፡- «የጌታ ዓይኖች ወደ ጻድቃን ናቸውና፤ ጀርዎቹም ለጸሎታቸው ተከፍተዋል» (1ኛ ጴጥ. 3:12) በማለት የጻፈው ይህን አስታውሶ ይሆን?

ይህ ገጠመኝ ለኢፕሮስ አስቸጋሪ እንደነበር ቢታወቅም ስለ ራሱና ስለ ጌታው ባለው እውቀት እንዲያድግ ረድቶታል። የሕይወት ማዕበሎች ቀላል አይደሉም፤ ዳሩ ግን አስፈላጊዎች ናቸው። ሁኔታዎቹ ያሻቸውን መልክ ቢይዙም እንኳ ኢየሱስ በክርስቶስ ብቻ እንድንታመንና ቃሉን እንድንታዘብ ያስተምሩናል። «እምነት ከመረጃዎች ምክንያት ማመን ሳይሆን፤ ዳሩ ግን ከሚያስከትለው ውጤት ምክንያት ማመን ነው» የሚለው የማስተዋል ጥበብ ያለበት አባባል ነው።

«ይደግፈኛል»፡- ኢየሱስ «ና» ካለ፤ ያ ቃል የተፈለገውን ዓላማ መፈጸሙ አይቀርም። እርሱ «የእምነታችን ራስና ፈጻሚ» ስለሆነ (ዕብ. 12:2) የሚጀምረውን ሁሉ ከዳር ያደርሰዋል። በመንገድ ላይ ልንደናቀፍ ብንችልም በመጨረሻው ግን እግዚአብሔር ይፈጽመዋል። ኢየሱስና ኢፕሮስ በባሕሩ ላይ አብረው በመራመድ ወደ ታንኳዬቱ አምርተዋል።

የኢፕሮስ ገጠመኝ ለራሱና ለሌሎችም በረከት ሆኗል። ኢየሱስ ማዕበሉን ሲገሥጽና ድል ሲነሣ ኃይሉን በማየታቸው ወድቆ ከመስገድ በቀር የሚያደርጉት ነገር አልነበራቸውም። ኢየሱስ የመጀመሪያውን ማዕበል በገሠጸ ጊዜ (ማቴ. 8:23-27) ደቀ መዛሙርቱ፡- «ይህ እንዴት ያለ ሰው ነው?» በማለት ተደንቀው ነበር። የአሁኑ ምስክርነታቸው ግን በግልፅ «አንተ የእግዚአብሔር ልጅ ነህ» የሚል ሆነ።

ደቀ መዛሙርቱ 5 ሺውን ሕዝብ በመመገቡ ሂደት ውስጥ እገዛ ካደረጉ በኋላ እግዚአብሔር በማዕበል ውስጥ እንዲያልፉ ፈቀደላቸው። በሐዋርያት ሥራ ውስጥ ደግሞ አምስት ሺ ነፍሳት ካሳሙ በኋላ ስደት ተነሣባቸው። በዚህ ጊዜ ኢፕሮስና ደቀ መዛሙርቱ ከጌታ ጋር ያሳለፉትን የማዕበል ገጠመኝ አስታውሰው እንደተበራቱ የሚያጠራጥር አይሆንም።

ይህ ተአምር የኢየሱስ ክርስቶስን ንጉሥነት ያመለክታል። እንዲያውም፤ ማቴዎስ «ወደ አንተ እንድመጣ እዘዘኝ» የሚለውን የኢፕሮስን ጥያቄ ሲያስቀምጥ የተጠቀመበት የግሪክ ቃል፡- «የንጉሥ

ትእዛዝ» የሚል ትርጉም ያለው ነው። ኢየሱስ ክርስቶስ ነፍሳትንና ማዕበሎችን ጨምሮ የፍጥረት ሁሉ ንጉሥ እንደሆነ ጴጥሮስ ያውቅ ነበር። ቃሉ ሕገ ነውና የፍጥረቱ አካል የሆኑት ሁሉ ሊታዘዙት ይገባል።

ታንኳዬቱ ከቅፍርናሆምና ከቤተ ሳይዳ አጠገብ በሚገኘው የጌርጌሴናን አገር ደረሰችና ኢየሱስ በዚያ ብዙ ሰዎችን ፈወሰ። እነዚህ ሰዎች ኢየሱስ ጉድለታቸውን ለመሙላት በማዕበል መካከል አልፎ እንደመጣ ያውቁ ነበርን? እኛስ ነፍሳችንን ለማዳን የፍርድን ማዕበል መታገሥ እንደሚኖርብን እናስታውሳለን? [መዝ. (42):7]። ከቶውንም በእግዚአብሔር ፍርድ ፊት እንዳንቀርብ ለእኛ ሲል በማዕበል ውስጥ ታግሦ አለፈ። ስለዚህ እንደ ደቀ መዛሙርቱ እኛም ከእግሩ ሥር ወድቀን የነገሥታት ንጉሥና የጌቶች ጌታ መሆኑን ልንገልጽ ይገባል።

የንጉሡ አሳቢነት

ግቴዎስ 15

ባለፈው ምዕራፍ እንደተመለከትነው ሁሉ አሁንም የምናየው ጌታን ከጠላቶቹ ጋር ሲከራከር (15: 1-11)፥ ደቀ መዛሙርቱን ሲያስተምር (15: 12-20) እና ለተቸገረው ሕዝብ ሲያገለግል (15: 21-31) ነው። ገለልተኝነትን በመረጠበት በዚያን ወቅት ሁሉ ጌታ የተከተለው አሠራር ይህን የመሰለውን ነበር።

የጌታን ልዩ ትኩረት በማግኘት ረገድ ተቀዳሚዎቹ እውነትና ፍቅር ናቸው። ለአይሁድ መሪዎች እውነትን በማስተማር ግብዝነታቸውን ከማጋለጡም በላይ ለአሕዛብ ወገኖች ደግሞ ፍላጎታቸውን በማሟላት ፍቅርን አሳይቷል። እነዚህን ሁለት የአትኩሮት ነጥቦች በማጥናት የዚህን ምዕራፍ መልእክት ልንረዳ እንችላለን።

እውነት - ኢየሱስ የአይሁድን ወግ ጣሰ (15: 1-20)

ይህ ገቢራዊ ክሥተት ሦስት ጥያቄዎችንና ሦስት ምላሾችን አካትቷል።

ጻፎችና ፈሪሳውያን (ቁ. 1-11)፡ ጸሐፍትና ፈሪሳውያን በዚህ ተቃውሞ የመተባበራቸውና ከኢየሱስ ጋር ለመነጋገር ሲሉ ያንን ያህል ርቀት ከኢየሩሳሌም ተጉዘው የመምጣታቸው እውነታ የዓላማቸውን ጽናት ያመለክታል። ምናልባትም ይህ የእነርሱ ቡድን በኢየሩሳሌም የሚገኘውን የመሪዎች ጉባኤ የሚወክል ሳይሆን አይቀርም።

«እጅን ስለመታጠብ» ያቀረቡት ክስ ከንጽሕና ጋር በምንም አይገናኝም። የአጥባቂ አይሁዶችን ጥንታዊ የመታጠብ ሥርዓቶች እያመለከቱ ነበር (ማር. 7: 1-4 ተመልከት)። በእነርሱ ግምት ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ከተናቁት ጋር መተባበራቸው አግባብነት የጉደለው ተግባር ከመሆኑም፥ ከዚያም ይባሰ ብለው ለመንጸት እንኳ አልፈለጉም ነበር! እንደ እውነቱ ግን የሃይማኖት መሪዎቹ ይህንን ክስ በማቅረብ፥ ኢየሱስ ስለ ሃይማኖታዊ እምነታቸው ዋጎች መሠረት አቃቂር እንዲያወጣ እየገፋፉት ነበር። በእነርሱ እምነት ኢየሱስ የሕዝቡን የተቀደሱ ወጎች ከተቃወመ መናፍቅነቱን አረጋገጠ ማለት ነበር።

ለመሆኑ እነዚህ ወጎች ከወዴት ተገኙ? ወጎቹ ከቀደምቱ ትውልዶች መምህራን የተላለፉ ነበሩ። የአሁኖቹም መምህራን (ረቢዎቹ) እንደሚሉት እነዚህ ወጎች በመጀመሪያ ሙሴ ለሽማግሌዎች የሰጣቸውና ለሕዝቡ

የተላለፉ «የቃል ሕግጋት» ነበሩ። ይህም የቃል ሕግ በመጨረሻው በጽሑፍ ሰፍሮ «ሚሽና» (በረቢዎች የተዘጋጀ የአይሁዶች ባህላዊ ትምህርት) ሆነ። የሚያሳዝነው ግን ይህ «ሚሽና» ከመጀመሪያው የሙሴ ሕግ ይልቅ ይበልጥ አስፈላጊና ሥልጣን ያለው ሆኖ መገኘቱ ነው።

ጌታችን ለክላቸው የሰጠው ምላሽ በወቀሳ ይጀምራል (ቁ. 3)። ወጋቸውን በማጥበቅ የእግዚአብሔርን ሕግ ይተላለፉ የነበሩት ራሳቸው ነበሩ። ከዚያም ማብራርያ በማቅረብ መናገሩን ይቀጥላል (ቁ. 4-6)፤ በምሳሌነትም የ«ቁርባን» ልምምዳቸውንም ይጠቅሳል (ማር. 7:11 ተመልከት)። ቁርባን የሚለው የዕብራይስጥ ቃል «ስጦታ» የሚል ትርጉም ሲኖረው፤ አንድ አይሁዳዊ ከአንዳንድ የመዋዕለ ንዋይ ኃላፊነቶች ለመሸሽ ከፈለገ ንብረቶቹ «ቁርባን - ለእግዚአብሔር የተሰጡ ስጦታዎች» እንደሆኑ ያውጅ ነበር። ይህም ማለት ለቤተሰቡ ለወላጆች እንክብካቤ ማድረግን ከመሳሰሉ ሌሎች ኃላፊነቶች ነፃ ይሆን ነበር ማለት ነው። እንደ እውነቱ ግን ሰውየው ይህንን በማድረጉ፤ በሕይወቱ ውስጥ የእግዚአብሔርን ቃል ኃይል በማጣት ባሕርዩን ከመጉዳቱም፤ የእግዚአብሔርን በረከት ከማግኘት የታቀበ ይሆን ነበር።

ኢሳይያስ 29:13ን በመጥቀስ ኢየሱስ ምላሹን በተጨማሪ ተግባራዊ ተዛምዶ ደምድሞታል (ማቴ. 15:7-11)። ኢየሱስ ለወግ መገዛት አንድን ሰው ለእግዚአብሔር ቃል እንዳይታዘዝ እንደሚያደርግና ይህም የወግን ሐሰተኝነት እንደሚያረጋግጥ ገልጾአል። ዘጸ. 20:12 ሰው አባቱንና እናቱን «እንዲያከብር» ያስተምራል፤ ዳሩ ግን የ«ቁርባን» ደንብ ሰው ወላጆቹን እንዳያከብርና በተመሳሳይ ጊዜም ለእግዚአብሔር እንዳይታዘዝ ያደርጋል።

የእግዚአብሔር እውነታ ውስጣዊና ልባዊ ሲሆን ወግ ግን ውጫዊ ነው። ሰዎች ለወግ ተገዢ የሚሆኑት ሌሎችን ለማስደሰትና ሥልጣን ለመጨበጥ ሲሆን (ገላ. 1:14)፤ እኛ ግን ቃሉን የምንታዘዘው እግዚአብሔርን ለማስደሰት ነው። ወግ ሥርዓትን ሲከተል የእግዚአብሔር እውነታ ግን እውነትነትን ያስከትላል። ወግ ባዶ ቃላትን ወደ ከንፈር ሲያመጣ እውነታ ግን ወደ ልብ ጠልቆ በመግባት ሕይወትን ይለውጣል። በመሠረቱ፤ ወግ ከሰው ሕይወት ውስጥ የእግዚአብሔርን ቃል ኃይል ይነጥቃል።

የሚያሳዝነው ደግሞ ዛሬም ቢሆን በአብያተ ክርስቲያናት ውስጥ በርካታ «ወንጌላዊ ወጎች» መገኘታቸው ነው። ምንም እንኳ እነዚህ ወጎች ከቃሉ ጋር ባይዛመዱም ከእግዚአብሔር ቃል እኩል የሚታዩ ሰው-ሠራሽ ትምህርቶች ናቸው። ስለዚህ ለእነዚህ ወጎች በመታዘዝ ክርስቲያኖች

የእግዚአብሔር ቃል በሕይወታቸው ውስጥ በሙላት እንዳይሠራ ይከላከላሉ።

እግዚአብሔር ከንፈራችንን ብቻ ሳይሆን ልባችንን እንድንሰጠው ይፈልጋል። ከልባችን እናምናለን (ሮሜ 10:9-10)፤ ከልባችን እንዋደዳለን (ማቴ. 22:37)፤ ከልባችን እንዝምራለን (ቂላ. 3:16)፤ ከልባችን እንታዘዛለን (ኤፌ. 6:6፤ ሮሜ 6:17)፤ እንዲሁም ከልባችን እንሰጣለን (2ኛ ቆሮ. 9:7)። ዳዊት «አቤቱ፥ ንጹሕ ልብን ፍጠርልኝ» (መዝ. (51):10) ማለቱ ያለበቂ ምክንያት አልነበረም።

ኢየሱስ ለሚሰማው ሕዝብ ኃጢአት የሚመጣው ከልብ እንጂ ከምግብ እንዳልሆነ በማያሻማ ሁኔታ ገልጾአል። የሚያረከሰን ከአፋችን የሚወጣው እንጂ ወደ አፋችን ውስጥ የሚገባው አይደለም።

ደቀ መዛሙርቱ (12-14)፡- ኢየሱስ ስለ ምግብ ባስተማረው ነገር ተደንቀው ነበር። በአይሁድ ሥርዓት አድገው ስለነበር (የጴጥሮስን ምስክርነት ከሐዋርያት ሥራ 10:14 ላይ ተመልከት)። «ንጹሕ» እና «ንጹሕ ባልሆነ» ምግብ መካከል የሚገኘውን ልዩነት ያውቁ ነበር (ዘሌ. 11)።

ይሁንና ይህ ትምህርት ፈሪሳውያንን በማስቀየም ከበድ ያሉ ችግሮችንም ማስከተሉ የተረጋገጠ ስለ ነበር ደቀ መዛሙርቱ ከሥጋት ላይ ወድቀው ነበር። ዳሩ ግን ኢየሱስ ስለ ፈሪሳውያን አልተጨነቀም ነበር። እነርሱም ሆኑ ትምህርቶቻቸው በእግዚአብሔር የተተከሉ ባለመሆናቸው ከቶውንም ዘለቂታ አይኖራቸውም ነበር። በአሁኑ ጊዜ ፈሪሳዊነት የተዘነጋ ቢሆንም ወጎችን አጥብቀው ለመያዝ የሚፈልጉ አንዳንድ የተለዩ ቡድኖች ግን ያጋጥሙናል። በመሆኑም ኢየሱስ «የፈሪሳውያን እርሾ» (16:6) በማለት የጠራው የፈሪሳዊነት መንፈስ (ወግ፥ ሕግ አጥባቂነት፥ ግብዝነት፥ ውጫዊ ሥርዓቶችን መጠበቅ) ዛሬም በእኛ ዙርያ ይታያል።

ኢየሱስ ፈሪሳውያን ዓይነ-ስውር እንደሆኑና ተከታዮቻቸውን ወደ ገደል ከመምራት የተሻለ ተግባር እንደማይፈጽሙ ገልጾአል። በማቴዎስ 23:16 የ«ዓይነ-ስውር መሪዎች» ብሉአቸዋል፤ ይህ ቊልጭ ያለ ሥዕላዊ ገለጻ ነበር። ሥር ለሌላቸውና ጠውልገው ለሚቀሩ ዕቅዶች፥ ወይም የሚሄዱበትን ለማያውቁ የዓይነ-ስውር መሪዎች ምን መጨነቅ ያስፈልጋል?

ጴጥሮስ (ቁ. 15-20)፡- ስለምግብ የተነገረው አባባል እስኪብራራለት ድረስ አልረካም ነበር። ስለዚህ ጌታችን ትምህርቱን በትዕግሥት በድጋሚ አብራራው። ትርጉሙ ለእኛ ግልጽ ቢመስልም፥ ለወግ አጥባቂ አይሁዶች ግን የሚያስደንቅ አዲስ ነገር ነበር። ወደ አፍ

የሚገባ ሁሉ በመጨረሻው ወደ ሆድ ይገባና በቆሻሻ መልክ ከሰውነት ይወገዳል። በመሆኑም ምግብ ከተውንም ወደ ልብ አይደርስም። ዳሩ ግን ከአፍ ውስጥ የሚወጣው ነገር ከልብ ስለሚመነጭ የሰውን ሕይወት ያበላሻል። በእርግጥ ተግባራት ከቃላት ጋር የተያያዙ ናቸው፤ ሆኖም ብዙውን ጊዜ ተግባራት ከቃላት የበለጠ ውጤት አላቸው።

ኢየሱስ ከጥቂት ዓመታት በኋላ ጴጥሮስን ለአሕዛብ ይሰብክ ዘንድ ሲልከው ይህን የምግብ ትምህርት በድጋሚ ማስተማር ነበረበት (የሐዋ. 10)። ጳውሎስ በ1ኛ ጢሞቴዎስ 4:3-6 ደግሞ ታል፤ በሮሜ 14-15 ውስጥም አስተምሮታል።

ርኅራኄ - የአሕዛብን ችግር አቃለለ (15:21-39)

ኢየሱስ ንጹሕ ያልሆነ ምግብ እንደሌለ ማስተማር ብቻ ሳይሆን ወደ አሕዛብ ግዛትም በመዝለቅ ትምህርቱን በተግባር አሳይቷል። አሁንም ከእስራኤል ወጥቶ ወደ ጢሮስና ሲዶና ፈቀቅ አለ። በአይሁዶች አመለካከት አሕዛብ «ርኩሳን» ነበሩ። እንዲያውም አሕዛብን እንደ «ውሾች» ይቈጥሯቸው ነበር። ምንም እንኳን በጊዜው ትኩረት የሚሰጠው ለእስራኤል ቢሆንም (10:5-6)፤ ኢየሱስ አሕዛብን ማገልገሉ የሚያስደንቅ አይሆንም (ማቴ. 12:17-21)።

በአጋንንት የተያዘች ልጅ (ቁ. 21-28)፡- ኢየሱስ ተሰውሮ ለመቆየት ይፈልግ ነበር (ማር. 7:24)፤ ይሁንና ይህች ከነፃናዊት ሴት ወዴት እንዳለ ስለሰማች ችግሯን ይዛ ቀረበች። ኢየሱስ ለዚህች ሴት የሰጠው ምላሽ እምነቷን የሚያወድም ሳይሆን የሚገነባ እንደነበር ልብ በል። የሰጠችውም ምላሽ በእምነት እያደገች እንደነበረችና ልመናዋን ሳያሟላላት እንዳይሄድ አለመፈለጓን ያመለክታል። ፈሪህ-እግዚአብሔር የነበራቸው ሳሙኤል ራዘርፎርድ፡- «ከጠንካራው የእግዚአብሔር እጅ (ቅጣትና ተግሣጽ) ውስጥ የፍቅርን ችርነት መሻትና መጠየቅ የእምነት ተግባር ነው» በማለት በትክክል አስቀምጠውታል።

«የዳዊት ልጅ» እያለች ስትቀርበው፤ ራሷን በአይሁዳውያን እግር ተክታ ማቅረቧ ነበር። እርስዋ ግን ከአሕዛብ ወገን በመሆኗ ይህንን ደግሞ ልታደርግ አትችልም ነበር። በእርግጥ፤ «የዳዊት ልጅ» የሚለው ለመሢሐ የተሰጠ ስም ስለነበር (ማቴ. 22:42)፤ በዚህ ማዕረግ መጠቀሟ የእግዚአብሔር መሢሕ አድርጋ እንዳመነችበት ያሳያል። በመሆኑም፤ በአይሁድ ቃላት ስለተጠቀመች ዝም አላት። በእርግጥ ልቧን ያውቅ ነበርና ዝምታው ጥያቄዋን እንድትገፋበት አበረታታት።

ባለማቋረጥ ትከተላቸውና ትጮኽ ስለነበረ ደቀ መዛሙርቱ ትዕግሥታቸው አልቆ፤ «አሰናብታት» አሉ። ይህን ሲሉ፤

«የምትፈልገውን ስጣትና አሰናብታት» ማለታቸው ይሁን ወይም «እንዲያው አሰናብታት» ማለታቸው ግልጽ አይደለም። ምንም ይሁን ብቻ ለሴቲቱም ሆነ በጋኔን ለተያዘችው ልጇ ብዙም ርኅራኄ እንዳልነበራቸው እንረዳለን። ጌታችን በቍጥር 24 ላይ የሰጠው ምላሽ ግን ምናልባት ለጥያቄዋ መልስ እንዲሰጥ ፈልገው እንደነበር ያመለክታል።

የዚህችን አሕዛብ እናት ትዕግሥትና ጽናት በእጅጉ እናደንቃለን። ቀጣዩ ልመናዋ፡- «ጌታ ሆይ፥ እርዳኝ» የሚል ሲሆን፤ በዚህ ጊዜ መሢሐዊ ማዕረጎችን ከመጠቀም ተቈጥባለች። እርዳታ እንደሚፈልግ ኃጢአተኛ ሆና ቀረበች - መግት ሳትሻ። ኢየሱስም በምላሹ እንደፈረሳውያኑ ከ«ውሻ» በመቁጠር አላንቋሸሻትም። በዚህ ስፍራ የተጠቀሰው የግሪክ ቃል «ትንሸዩ የቤት ውሻ» የሚል እንጂ በየሠፈሩ እየተርመሰመሰ ቆሻሻ የሚለቃቅም ውሻ አይደለም። «ልጆች» የሚለው ደግሞ የእስራኤልን ሕዝብ ያመለክታል።

በዚህን ጊዜ ኢየሱስ የሴቲቱን ጊዜ በቧልትና በቀልድ ማሳለፉ ወይም ደግሞ ሁኔታውን እያባባሰባት አልነበረም። ከውስጧ እያደገ የሚሄደውን የእምነት ምላሽ እያወጣጣ ነበር። እርስዋም ስለ ልጆች እንጀራ ከተናገረው ማብራርያ የመልስ ጭብጧን አገኘች፤ እርሱም የፈለገው ይህንኑ ነበር። ምላሷን በዚህ መልክ ልናስቀምጠው እንችላለን፡- «እኛ አሕዛብ በማዕድ ዙሪያ ተቀምጠን እንጀራውን እንደማንበላ የታወቀ ነው። ይሁንና ከማዕድ ዙሪያ የሚገኙ ቡችሎች እንኳ ከፍርፋሪው ይበላሉ።» ምንኛ የሚያስደንቅ የእምነት ምስክርነት ነው!

ኢየሱስ በዚህ እምነት ተደንቆ ወዲያውኑ ልጅቷን ፈወሰ። በማቴዎስ ወንጌል ውስጥ «ታላቅ እምነት» የነበራቸው ሁለቱም ሰዎች ከአሕዛብ ወገን መሆናቸውን መረዳቱ ጠቃሚ ነው - ከነፃናዊቷ ሴትና ሮማዊው የመቶ አለቃ (ማቴ. 8:5-13)። በሁለቱም ጊዜ ኢየሱስ ችግር የነበረባቸውና ርቀው የነበሩትን ሰዎች ፈውሷል። በመንፈሳዊ አነጋገር፤ ኢየሱስ ክርስቶስ ለአይሁዶችም ሆነ ለአሕዛብ በመሞት ዕርቅን እስካመጣበት እስከ ጎልጎታ ድረስ አሕዛብ «በርቀት» ነበሩ (ኤፌ. 2: ከቁጥር 11 ጀምሮ)።

ሁሉም ነገር በእርሷ ላይ በተቃራኒነት የተነሣሣ በሚመስልበት በዚያን ጊዜ ሴትየዋ መጠየቅና መታመኗን ስላላቆመች፤ ይህ ለእምነቷ ታላቅነት ምስክር ነበር። በመሠረቱ፤ የትውልድ ሁኔታዋ ራሱ ጠላቷ ነበር - አሕዛብነቷ። አብዛኛዎቹ የአይሁድ መምህራን (ረቢዎች) ለሴቶች ብዙም ትኩረት ስለማይሰጡ ጾታዋም ሌላ ጠላግ ነበር። ደቀ

መዛሙርቱም የእርስዎ ተቃዋሚዎች ሲመስሉ ክርስቶስ የተጠቀመባቸው ቃላትም ቢሆኑ እርሱ ደግሞ የእርስዎ ተቃዋሚ እንደሆነ እንድታስብ ሳያደርጋት አልቀረም። እነዚህ ሁሉ መሰናከሎች ጥያቄዎን እንዳትገፋበት እንድታፈገፍግ አላደረጓትም ነበር።

በሽተኛና አካለ-ስንኩል (ቁ. 29-31)፡- ኢየሱስ ከጢሮስና ሲዶና ዳርቻ ተነሥቶ ወደ ዲካፖሊስ (አሥር ከተማዎች) አካባቢ አመራ። ዲካፖሊስ የራሳቸውን ገንዘብ ለመሥራት፤ የዳኝነት ተግባራቸውን ለማከናወንና የራሳቸውን ሠራዊት ለማቋቋም፤ በሮማውያን ሥልጣን የተሰጣቸው አሥር ከተሞች ተጠቃልለው የሚኖሩበት አካባቢ ነው። ይህ በአብዛኛው የአሕዛብ ግዛት ነው።

በዚህ ስፍራ ኢየሱስ አንድ ዲዳና ደንቆሮ የነበረ ሰው ፈውሷል (ማር. 7፡31-37)። ጌታችን ሰውየው ስለተደረገለት ማዳን ለማንም እንዳይናገር ቢያስጠነቅቀውም እርሱና ወዳጆቹ የተአምሩን ዜና በየስፍራው ያሰራጩ ጀመር። ይህም ሽባዎችን፤ ዓይነ-ስውራንን፤ ደንቆሮዎችንንና ጉንድሾችን ጨምሮ፤ በርካታ ሕዝብ ወደ እርሱ እንዲጉርፉ አደረገ። ኢየሱስ እነዚህን ሰዎች ስለ ፈወሳቸው አሕዛብ «የእስራኤልን አምላክ አከበሩ።»

በእነዚህ አሕዛብና የብሉይ ኪዳን ቅዱሳት መጻሕፍትን በሚያውቁ የአይሁድ መሪዎች መካከል ስለነበረው ልዩነት ከመደነቅ በቀር ሌላ ልንል አንችልም። አሕዛብ የእስራኤልን አምላክ ሲያከብሩ፤ የአይሁድ መሪዎች ግን ኢየሱስ ከሰይጣን ጋር በመተባበር እንደሚሠራ ተናገሩ (ማቴ. 12፡22-24)። የጌታችን ተአምራት የቱን ያህል ድንቅ ቢሆኑም የአይሁድ ከተሞች ወደ ንስሐ አላመጡአቸውም (ማቴ. 11 ከቁጥር 20 ጀምሮ)፤ አሕዛብ ግን በእርሱ አመኑ። እንደ እውነቱ ግን እርሱ የፈጸማቸው እነኞ ተአምራት ራሳቸው የእርሱን መሢሕነት ለአይሁዶች ማረጋገጥ ነበረባቸው (ማቴ. 11፡1-6፤ ኢሳ. 29፡18-19፤ 35፡4-6)። ኢየሱስ በአሕዛቡ ወታደርና በአሕዛቢቷ ሴት እምነት የመደነቁን ያህል፤ በገዛ ሕዝቡ አለማመን ደግሞ ታዝቧል (ማር. 6፡6)።

ራብተኞች (ቁ. 32-39)፡- ኢየሱስ ብዙ ተአምራት አድርጓል ለማለት እንዲያመቻቸው፤ የወንጌል ጸሐፊዎች ሆን ብለው ዘገባዎችን በሐሰተኛ መረጃዎች በርዘዋል ሲሉ ተቃዋሚዎች ሐያሲያን ይሟገታሉ። 4000 ሰዎች እንደተመገቡ ተደርጎ የተመዘገበው ታሪክ የመጀመሪያዎቹን የ5 ሺህ ሰዎች ታሪክ በማሻሻል የቀረበ ነው ይላሉ። እነዚህን ታሪኮች በጥንቃቄ ስንመረምር ግን የዚህን ወቀሳ ከንቱነትና የተቃዋሚዎች

ሐሰተኝነት እንመለከታለን። ቀጣዩ ሠንጠረዥ በሁለቱ መካከል የሚገኘውን ልዩነት ያሳያል፡-

የ5 ሺህ ሰዎችን መመገብ

- ብዙ ሐኪ አይሁዶች ነበሩ
- ስፍራው ከቤተሳይዳ አጠገብ የሚገኘው ገሊላ
- 5 እንጀራና ሁለት ዓሣ
- 12 መሶብ ተረፈ
- ሕዝቡ ከእርሱ ጋር አንድ ቀን አሳለፈ
- የፀደይ ወራት (ለምለም ሣር)

የ4 ሺህ ሰዎችን መመገብ

- ብዙ ሐኪ አሕዛብ ነበሩ
- ስፍራው ዲካፖሊስ
- 7 እንጀራና «ጥቂት ዓሣዎች»
- 7 ቅርጫት ተረፈ
- ሕዝቡ ከእርሱ ጋር ሦስት ቀናት አሳለፈ
- በጋ ወራት

- እርሱን ለማንገሥ ሞክረዋል - ሁነኛ ምላሽ አልሰጡትም
አራት ሺዎቹ ሕዝብ ለሦስት ቀናት ከእርሱ ጋር ስለነበሩ ምግባቸውን ጨርሰው ነበር። በመንገድ ላይ ስለነበሩና ስለተዳከሙ የጌታችን ርኅሩሃ ልብ እንደተራቡ ጉዞአቸውን እንዲቀጥሉ አላስቻለውም ነበር። ተአምር ለመሥራት ያነሣሣው የመጀመሪያው ቀስቃሽ ምክንያት የሰዎችን ችግር ለማስወገድ ያለው ፍላጎት ነበር። ከዚህ በፊት ሕዝቡ ተአምራቱን ስለተመለከተና እግዚአብሔርን ስላከበረ የዚህ ተአምር ዓላማ ሰብክቶ ለማስተላለፍ ወይም አገልግሎቱን እውን ለማድረግ አልነበረም።

ይሁንና ይህ ተአምር ለደቀ መዛሙርቱ የተለየ ዓላማ ነበረው። አምስት ሺህ ሰዎችና የመገበበትን ተአምር ለማስታወስ አለመቻላቸው የሚያስደንቅ ነው። (ማቴ. 16፡6-12 በጥንቃቄ አንብብ።) ምክንያቱም፤ አሥራ ሁለቱም «ኢየሱስ እንጀራንና ዓሣን የማብዛት ብቃት ስላለው መጪያ አያስፈልገንም» ለማለት ግራ በመጋባታቸው ሊሆን ይችላል። ይኸውም በአሕዛብ ግዛት ውስጥ የዚህ ዓይነቱን ተአምር አይሠራም ብለው ስላሰቡ ይሆናል። ወይም ደግሞ፤ የበፊቱ ሕዝብ ኢየሱስን ለማንገሥ ስለሞከረ የዚህ ዓይነቱን ተአምር ከመድገም ይቁጠባል ብለው ይሆናል።

አምስት ሺዎቹን እንደመገበበት ጊዜ ሁሉ የአሁንም ተአምር የተፈጸመው በእጁ ውስጥ ነበር። ኢየሱስ እንጀራውን በቂረሰና ለደቀ መዛሙርቱ በሰጠ ጊዜ እንጀራው ተባዛ። በመሆኑም ሁሉም ሰው በልቶ ጠገበ። አሁንም ምንም ነገር እንዳይባከን ኢየሱስ ፍርፋሪው እንዲሰበሰብ አዘዘ። ተአምራት የመሥራት ችሎታ የእግዚአብሔርን ስጦታዎች ለማባከን የሚያስችል ሥልጣን አይሰጥም።

በቁጥር 37 ላይ «ቅርጫት» ተብሎ የተተረጎመው ቃል፡ ከ«እንጀራ ማስቀመጫ መሰብ» የሚበልጥ ትልቅ የእህልና ፍራፍሬ መያዣ ዕቃ ማለት ነው። ይህም ጳውሎስን በደማስቆ ግድግዳ ላይ አውርዶ ለማሳለፍ ያገለገለው ዓይነት ነው (ዮሐ. 9:25)። በማቴዎስ 14:20 ላይ ግን «መሰብ» ለማለት ያገለገለው ቃል ሰው ምግብ በውስጡ ጨምሮ የሚወስድበት «የሰፊ ዓይነት ዘንቢል» ነው። እነዚህ ሁለት የተለያዩ ቃላት የማገልገላቸው እውነታ ሁለቱ ተአምራት የተለያዩ ለመሆናቸው ተጨማሪ ማረጋገጫ ነው።

ኢየሱስ በቅፍርናሆም 5 ሺህ አይሁዶች ከተመገቡ በኋላ እንዳደረገው (ዮሐ. 6 ከቁጥር 22 ጀምሮ) ለእነዚህ ሰዎች ስለ «ሕይወት እንጀራ» አልሰበከላቸውም ነበር። ስለ ብሉይ ኪዳን መናና «የእግዚአብሔር እንጀራ» የሚነገሩ እውነቶች ለእነዚህ አሕዛብ አዲስ አሳቦች ሊሆኑባቸው ይችላሉ። ኢየሱስ ሁልጊዜም ትምህርቱን ከሚያገለግላቸው ሰዎች መሻትና የመረዳት ዓቅም ጋር ያዛምድ ነበር።

ማቴዎስ 15ን ከመጨረሻችን በፊት እስኪ ለእኛ የሚሰጠንን በርካታ መንፈሳዊ ትምህርቶችን እንከልስ፡-

- (1) የእውነት ጠላቶች ብዙውን ጊዜ በሰው ወጎች ተጠፍረው የሚኖሩ የሃይማኖት ሰዎች ናቸው። ሰይጣን ብዙውን ጊዜ የእግዚአብሔር ቃል እውነቶች እንዳይረዱ የኃጢአተኞችን ዓይኖች ለማሳወር «ሃይማኖት»ን መሣሪያ አድርጎ ይጠቀምበታል።
- (2) ለኃጢአት ማመካኛ ከሚያቀርብና የእግዚአብሔርን ቃል ከማይታዘዝ ከማንኛውም የሃይማኖት ጉራ ልንጠነቀቅ ይገባል።
- (3) እንደዚሁ ሁሉ ከልብ ሳይሆን ከአፍ ብቻ ከሚመጣ አምልኮ ልንጠነቀቅ ይገባል።
- (4) በውስጠኛው ሰው ላይ ብናተኩር፤ ውጫዊው ሰው እግዚአብሔር የሚፈልገውን ዓይነት ሰው ሆኖ ይታየናል። በመሆኑም እውነተኛ ቅድስና የሚመጣው ከውስጥ ነው።
- (5) ከወግ እስራት መላቀቁ ከባድ ነው። በለመድነው የቀድሞ ልምድ ላይ የመጥኝ እንድንልና ምንም ዓይነት ለውጥ እንዳናደርግ የሚከለክለን አንድ ኃይል በውስጣችን አለ። ጴጥሮስ እንኳ ስለ ምግብ ንጹሕ መሆን ሁለት ጊዜ መማር ነበረበት።
- (6) ክርስቶስን ለአንድ ሕዝብ ወይም መንግሥት ብቻ እንደመጣ አድርገን መወሰን የለብንም። ምንም እንኳ ወንጌሉ «በመጀመሪያ ለአይሁዶች» ቢመጣም (ሮሜ 1:16)፤ ዛሬ ክርስቶስ ለሁሉም ሕዝብ - ለሁሉም አገር ነው። «የጌታን ስም የሚጠራ ሁሉ ይድናል» (ሮሜ 10:13)።

የንጉሡ መገረም

ማቴዎስ 16

በማቴዎስ 16 ውስጥ የተጠቀሱ ክሥተቶች በጌታችን አገልግሎት ውስጥ አስደናቂ የአቅጣጫ ለውጥ የተከተሉ ናቸው። ለመጀመሪያ ጊዜ ቤተ ክርስቲያንን የጠቀሰ ሲሆን (ቁ. 18)፤ ስለ መስቀል ሞቱም በግልጽ የተናገረው በዚሁ ምዕራፍ ውስጥ ነው (ቁ. 21)። ደቀ መዛሙርቱን ስለ መያዙ፤ ስለ መስቀሉና ስለ መነሣቱ ያዘጋጅ ጀመር። ይሁንና ቀጥለን እንደምንመለከተው፤ እነርሱ ግን ለማስተዋል የዘገዩ ነበሩ።

በዚህ ምዕራፍ በምንመለከታቸው በሁሉም ክሥተቶች ውስጥ የእምነት ወሳኝነት በግልጽ ይታያል። በእነዚህ ክሥተቶች ውስጥ አራት የተለያዩ የእምነት ደረጃዎችንና እነርሱም ከክርስቶስ ጋር የሚዛመዱባቸውን መንገዶች እንመለከታለን።

አለማመን - ክርስቶስን መፈተን (16: 1-4)

ኢየሱስን ዝም ለማለገጥ የነበራቸው ፍላጎት ሁለት የሚቃረኑ የሃይማኖት ቡድኖችን አንድ የጋራ ግንባር በመፍጠር እንዲተባበሩ አደረጋቸው። ወደ ገሊላ በተመለሰ ጊዜ እርሱን ይጠብቁት ነበር። ፈሪሳውያን በጊዜው በባህላዊና በጥንታዊ ጉዳዮች ላይ ሲያተኩሩ፤ ሰዱቃውያን ግን የእግዚአብሔርን ቃል እንደመሰላቸው ይተረጉሙ ነበር (ዮሐ. 23: 6-10 ተመልከት)። ሆኖም ሁለቱም «ከሰማይ ምልክት አሳየንና መሢሕ እንደሆንህ እናምናለን» በማለት ኢየሱስን ለመፈታተን ተባበሩ።

«ምልክት» ተብሎ የተተረጎመው ቃል ከተአምር ወይም ኃይልን ከመግለጽ የበለጠ ጉልበት ያለው ሲሆን፤ ትርጉሙም «ሌሎች የአንድን ሰው ማንነት የሚለዩበት ወይም ስለ እርሱ እርግጠኛ ሆነው የሚናገሩበት ድንቅ ክንውን» ማለት ነው።

የሃይማኖት መሪዎች ምልክት እንዲያሳያቸው ሲጠይቁ ይህ አራተኛ ጊዜያቸው ነበር (ዮሐ. 2: 18፤ ማቴ. 12 ከቅጥር 38 ጀምሮ፤ ዮሐ. 6: 30)። በኋላም ይህንኑ ጥያቄ አንሥተዋል (ሉቃስ 11 ከቅጥር 14 ጀምሮ)። ግን ተአምር ሰዎችን ስለኃጢአታቸው አይወቅሳቸውም ወይም ደኅንነትን የመሻት ፍላጎት አያሳድርባቸውም (ሉቃስ 16: 27-31፤ ዮሐ. 12: 10-11፤ ዮሐ. 14: 8-20)። ተአምራት እምነት ላለው

ሰው በማረጋገጫነት ያገለግላሉ እንጂ በፈቃዱ ባለማመን ዋሻ ውስጥ ለተሸሸገ ሰው የሚሰጡት እርባና የለም።

ጌታችን ለምን ስለ አየሩ ጠባይ ተናገረ? ለጠላቶቹ ራሳቸውን አለመታመንና የከፋ ዕውርነት ለመግለጽ ነው። እግዚአብሔር በፈጠረው ዓለም ውስጥ የሚገኘውን መረጃ በመመርመር ወደ ትክክለኛ ድምዳሜ መድረስ ሲችሉ ይህንኑ ተግባር አያከናውኑም ነበር። ጠላቶቹ ለማመን ፈቃደኞች አልነበሩምና ለማመን አይችሉም ነበር (ዮሐ. 12 ከቁጥር 37 ጀምሮ)። ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን ለማመን የተቸገሩት መረጃ በማጣቸው ሳይሆን ታማኝነትና ትሕትና ስለሚጎድላቸው ነበር።

ምልክት መጠየቃቸው አሳዛኙን የልብ ሁኔታቸውን ገሃድ አወጣው፤ ክፉዎችና አመንዝሮች ነበሩ። ጌታ የነቀፋቸውም ስለ ሥጋዊ አመንዝራነት ሳይሆን ስለ መንፈሳዊ አመንዝራነት ነበር (ኢሳ. 57፤ ያዕ. 4:4)። እነዚህ ሰዎች ራሳቸው የሠሩትን የውሸት አምላክ ያመልኩ ነበርና መንፈሳዊ አመንዝራነታቸውም ይኸው ነበር። እውነተኛውን አምላክ ቢያመልኩ ኖሮ ልጁ በመጣ ጊዜ ለይተው ባወቁትም ነበር።

ኢየሱስ ከዚህ በፊት የዮናስን ምልክት ጠቅሶአል (12:38-45 ተመልከት)። ይህም የሞት፣ የቀብርና የትንሣኤ ምልክት ነበር። የጌታችን መሰቀል፣ መቀበርና ከሞት መንሣት፣ ለእስራኤል መሢሐቸው መሆኑን የሚያመለክት ነበር። ጴጥሮስ በዕለተ-ጳንጠቆስጤ የሰበከውም ስለዚህ ምልክት ነበር (ዮሐዋ. 2 ከቁጥር 22 ጀምሮ)።

ቍጥር 4 ጌታችን ለሦስተኛ ጊዜ ከገሊላ መለየቱን ይገልጻል። ከዚህ በፊት የሄደው ከሄሮድስ (ማቴ. 14:13) እና ከፈሪሳውያን (15:21) ለመገላገል ሲሆን፣ ይህም በመሠረቱ የፍርድ ተግባር ነበር።

ትንሽ እምነት - ክርስቶስን በትክክል አለማወቅ (16:5-21)

ደቀ መዛሙርቱ ከአንዲት እንጀራ በስተቀር ሌላ አልነበራቸውም (ማር. 8:14)። ከጥቂት ጊዜ በፊት 4 ሺ ሰዎችን ከመገበ በኋላ የተረፉ በርካታ ቅርጫት ፍርፋሪዎች የት እንደደረሱ አልተገለጸም። ምናልባትም ለሌሎች ሰዎች ተሰጥተው ይሆናል። ኢየሱስ ይህንን አሳፋሪ ክሥተት አንድ ጠቃሚ መንፈሳዊ እውነታ ለማስተማር አጋጣሚ አድርጎ ይጠቀማል - ከፈሪሳውያንና ከሰዱቃውያን ሐሰተኛ ትምህርቶች ተጠበቁ።

ደቀ መዛሙርቱ በትክክል ስላልተረዱት ስለ ምድራዊ እንጀራ የሚናገር መሰላቸው። ብዙውን ጊዜ በኢየሱስ አገልግሎት ውስጥ ሰዎች ቃሉን በመንፈሳዊ መንገድ እንደ መተርጉም በቀጥታ እየተረጉሙ በተሳሳተ ዓላማ ይጠቀሙበታል። ኒቆዲሞስ ስለ ትክክለኛው ሥጋዊ

ልደት የሚናገር መስሎት ነበር (ዮሐ. 3:4)፤ ሳምራዊቷ ሴትም ከጉድጓድ ስለሚቀዳው ፈሳሽ ውኃ የሚናገር መስሎት ነበር (ዮሐ. 4:11)። እርሱ ስለ መንፈሳዊ ልምድ ሲናገር (ዮሐ. 6:63)፥ በምኩራብ የነበሩ የአይሁድ ሰዎች ትክክለኛ ሥጋና ደም ስለ መብላትና መጠጣት የሚናገር መሰላቸው (ዮሐ. 6: ከቀጥር 52 ጀምሮ)።

በማቴዎስ 13 ጥናታችን እንደተገነዘብነው እርሾ ለአይሁዶች የክፋት ምልክት ነው። ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን የእስራኤልን የሃይማኖት እምነት በሐሰተኛ ትምህርት በክለውታል። ፈሪሳውያን እግዚአብሔርን የሚያስደስተው ነገር ቢኖር ለሕግና ለወጎች መታዘዝ ብቻ እንደሆነና የእግዚአብሔርም መንግሥት ለእስራኤል የምትገለጠው በዚህ መንገድ እንደሆነ አድርገው የሚያስተምሩ ሕግ-አጥባቂዎች ነበሩ። ሰዱቃውያን በፍልስፍናቸው ዘመናውያን ሲሆኑ፥ እንዲህ ዓይነት መንግሥት በምድር እንደማይመሠረት ያስተምሩ ነበር። እንዲያውም የትንሣኤን እውነታና የመላእክትን ህልውና የካዱ ሰዎች ነበሩ።

ጌታ ስለ እርሾ የጠቀሰው አሳብ ደቀ መዛሙርት እንጀራ ማጣታቸውን እንዲናገሩ ያነሣቸው ለምን ይሆን? ምናልባት በሌላኛው የባሕር ዳርቻ በኩል እንጀራ ለመግዛት እያቀዱ ይሆናል፤ በመሆኑም ኢየሱስ አይሁዳውያን የማይበሉትን ያልነጻ እንጀራ እንዳይገዙ እያስጠነቀቃቸው እንደሆነ ገምተው ነበር። ሆኖም ኢየሱስ በሁለት አጋጣሚዎች እንጀራን እንዴት እንዳበዛ ቢያስታውሱ ኖሮ፥ ለዚህ ጉዳይ አይጨነቁም ነበር። ትምህርቱን እንዳይረዱና መሻታቸውን ይሞላ ዘንድ በጋደሉ ላይ እንዳይደገፉ «ጉደሉ እምነታቸው» ከለከላቸው።

ጌታችን ደቀ መዛሙርቱን አዘውትሮ ከሚጠራበት ስሞች አንዱ «እምነት የጉደላችሁ» የሚለው ነበር (ማቴ. 6:30፤ 8:26፤ 14:31)። በመሠረቱ፥ «ጉደሉ እምነት» ከእምነት ባዶነት ይሻላል። ደቀ መዛሙርቱ ወደ «እምነት ምሉዕነት» ከመድረሳቸው በፊት የሚማሩአቸው በርካታ ትምህርቶች ነበሩአቸው።

የሚያድን እምነት - ስለክርስቶስ መመስከር (16:13-20)

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ፊልጶስ ቂሣርያ ክልል ውስጥ ወደሚገኘው የአሕዛብ ግዛት ወሰዳቸው። በመሆኑም ከኢየሩሳሌም 200 ኪሎ ሜትር ርቀው ወደ ሰሜናዊ ጳለስጢና ክፍል ሄደው ነበር። ይህም አካባቢ በተለያዩ ሃይማኖቶች ተከታይነት በደንብ ይታወቅ ነበር፤ የበአል አምልኮ እምብርት ነበር፤ የግሪኩ አምላክ «ፓን» በዚያ የሚመለከበት ስፍራ ነበረው። እንደዚሁም ታላቁ ሄሮድስ ለአውግስጦስ ቂሣር ክብር ቤተ መቅደስ አሳንጾ ነበር። በዚህ የአረማውያን አጉል እምነት መሃል ነበር

ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ጴጥሮስ የመሰከረው። ምናልባት ያንን የቂሳር ቤተ መቅደስ እየተመለከተ ይሆናል ኢየሱስ አስገራሚ ነገር የተናገረው፤ መንግሥቱን ገና ባይመሠርትም ቤተ ክርስቲያኑን ግን እንደሚያንጽ አስታውቆ ነበር።

ማንኛውም ሰው፡ «ሰዎች ግን እንደሆንሁ ይናገራሉ?» ሲል ቢጠይቀን፤ ወይም ዕብድ አለበለዚያም ትዕቢተኛ ነው ብለን እናስባለን። ኢየሱስን በተመለከተ ግን ለማንነቱ የሚኖረን ትክክለኛ ምስክርነት ለደኅንነት መሆኑን ነው (ሮሜ 10:9-10፤ 1ኛ ዮሐ. 2:18-23፤ 4:1-3)። ማንነቱና ሥራው ጎን ለጎን የሚሄዱ ሲሆን ከቶውንም መነጣጠል የለባቸውም። ሕዝቡ ስለ ኢየሱስ ምን ያህል ግራ እንደተጋባ መመልከቱ አስደናቂ ነው (ዮሐ. 10:19-21)። ምናልባት፡ እንደ ሄሮድስ ሁሉ ሕዝቡ፡- ከሞት የተነሣው ዮሐንስ ነው ብለው ሳይደመድሙ አልቀሩም።

ኤልያስ ዳግም እንደሚመጣ የሚናገር ትንቢት ስለነበር (ሚሊ. 4:5) አንዳንድ ሰዎች ይኸው ትንቢት በክርስቶስ እንደተፈጸመ መስሉአቸው ነበር። ይሁንና፡ «በኤልያስ መንፈስና ኃይል» የመጣው መጥምቁ ዮሐንስ እንጂ (ሉቃስ 1:13-17)፤ ኢየሱስ አልነበረም፤ ኢየሱስ በኤልያስ መንገድ አላገለገለም ነበር። ኤርምያስ አፍቃሪ ልቡ በሕዝቡ መበላሸት አዝና እስከማልቀስ የደረሰ ሆደ-ባሻ ነቢይ ነበር። ይኸውም ዝንባሌ የኃዘን ሰው በነበረው በኢየሱስ ሕይወት ውስጥ በትክክል ታይቷል።

አንድ ነገር ግልጽ ነው፡- የሰዎችን አስተሳሰብ በማሰባሰብ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ግንነት እውነተኛ ውሳኔ ልንወስን አንችልም። (አንዳንድ ሰዎች ግን በዚህ መንገድ «መንፈሳዊ እውቀታቸውን» ያገኛሉ።) ዋናው ነጥብ ሌሎች ሰዎች የሚሉት ሳይሆን እኔና አንተ በግል የምንለው ነው። የሕዝቡ ውሳኔዎች (ትክክል ወይም ስሕተት ቢሆኑ) ከቶውንም በግል ለምንሰጠው ብያኔ ምትክ አይሆኑም።

የጴጥሮስ ምላሽ ትክክል ነበር፡- «አንተ ክርስቶስ (መሢሐ) የሕያው እግዚአብሔር ልጅ ነህ!» ብሎአል። ይህ ምስክርነት እግዚአብሔር አብ ለሰጠው መገለጥ ጴጥሮስ ያቀረበው ምላሽ ነበር። ኢየሱስ ራሱ ይህንን ልምድ በማቴዎስ 11:25-27 ገልጾታል። ይህ መገለጥ በእግዚአብሔር ጸጋ የተገኘ እንጂ የጴጥሮስ የምርምር ውጤት አልነበረም። እግዚአብሔር እነዚህን ነገሮች ከትዕቢተኞች ፈሪሳውያንና ሰዱቃውያን ሸሽጎ «ሕፃናት» ለሆኑት ትሑት ደቀ መዛሙርት ገለጸ።

ከዚህኛው ቀደም ብሎ ሌሎች የእምነት ምስክርነቶች እንደነበሩም መረዳት አለብን። ናትናኤል፡- ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ መስክሮአል (ዮሐ. 1:49)፤ እንዲሁም ማዕበሉን ጸጥ ካሰኘ በኋላ ደቀ መዛሙርቱ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ መስክረዋል (ማቴ. 14:33)። ኢየሱስ ስለ ሕይወት እንጀራ የሚሰጠውን ትምህርት ከጨረሰና ሕዝቡም ከተለየው በኋላ ጴጥሮስ የእምነት ምስክርነት አቅርቧል (ዮሐ. 6:68-69)። እንዲያውም፤ እንድርያስ ወንድሙ ስምያንን ወደ ኢየሱስ ያመጣው በዚህ እምነት መሠረት ነበር (ዮሐ. 1:41)።

እንግዲህ፤ ይኼኛው ምስክርነት ከቀደሙት የሚለየው በምንድን ነው? በመጀመሪያ ደረጃ፤ ኢየሱስ ይህንን ግራ መጋባት በተመለከተ ግልጽ ጥያቄ አቅርቧል። ምላሹም፡- ሰዎች ተአምር በማየታቸው በስሜት ተነድተው የሰጡት ሳይሆን፤ ዳሩ ግን ከእግዚአብሔር የተማረ ሰው የሰጠው የተጠናና እውነተኛ መግለጫ ነበር።

እንዲሁም፤ ኢየሱስ ምስክርነቱን ተቀብሎ ከዚሁ አሳብ በመነሣት አዲስ እውነት ለማስተማር ተጠቅሞበታል። የጴጥሮስን ምላሽ በመስማቱ የኢየሱስ ልብ ሐሤት ሳያደርግ አልቀረም። ጴጥሮስ አሁን ጥልቅ እውነትና አገልግሎት ወደሚገኝበት ወደ አዲስ ደረጃ ሊሸጋገር እንደሚችል ጌታችን አውቆ ነበር። ጌታ ለደቀ መዛሙርቱ የሰጣቸው አገልግሎቶች ሁሉ ለዚህ ልምድ ጥርጊያ መንገድ ከፋችን ነበሩ። እስኪ እነዚህን ታላላቅ ቃላትና አሳቦች አንድ በአንድ እንመልከት።

ዓለት፡- በብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ጠልቀው የተመራመሩ አይሁዳውያን ዓለትን በእግዚአብሔር ይመስሉታል። «እርሱ አምላክ ነው፤ ሥራውም ፍጹም ነው» (ዘዳ.32:4)። «እግዚአብሔር ዓለቱ፤ አምባዩ ...» [መዝ. (18):2]። «ከእግዚአብሔር በቀር አምላክ ማነው? ከአምላካችን በቀር አምላክ ማነው?» (መዝ. (18):31)።

ይህም ሆኖ እስኪ መንፈስ ቅዱስ ማቴዎስ እንዲጽፍ የመራውን የግሪክ ቃላት እንመርምር። «አንተ ጴጥሮስ [ድንጋይ] ነህ፤ በዚችም ዓለት [ጴጥራ - ትልቅ ቋጥኝ ወይም ዓለት ማለት ነው] ቤተ ክርስቲያን እሠራለሁ»። ኢየሱስ ለስምያን፤ «ጴጥሮስ» የሚለውን (ዮሐ. 1:42) አዲስ ስም የሰጠው ሲሆን ትርጉሙም «ድንጋይ» ማለት ነው። የአራማይክ ስያሜው «ኬፋ» የሚል ሲሆን ትርጉሙ ያው «ድንጋይ» ማለት ነው። በኢየሱስ ክርስቶስ የሚያምንና የእግዚአብሔር ልጅ፤ አምላክ እና አዳኝ እንደሆነ የሚመሰክር ሁሉ «ሕያው ድንጋይ» ነው (1ኛ ጴጥ. 2:5)።

ኢየሱስ ክርስቶስ ቤተ ክርስቲያን የታነጸችበት የመሠረት ዓለት ነው። የብሉይ ኪዳን ነቢያት (ኢሳ. 28:16፤ መዝ. (118):22)፥ ኢየሱስ ራሱ (ማቴ. 21:42)፥ እንዲሁም ጴጥሮስና ሌሎች ሐዋርያት (የሐዋ. 4:10-12) ይህን ተናግረዋል። ጳውሎስም የቤተ ክርስቲያን መሠረቱ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ ገልጾአል (1ኛ ቆሮ. 3:11)። ይህም መሠረት ክርስቶስን ከደኅንነት ለራቀው ዓለም በመስበካቸው፥ በሐዋርያትና በነቢያት ተጥሏል (ኤፌ. 2:20፤ 1ኛ ቆሮ. 2:1-2፤ 3:11)።

በሌላ አባባል፥ መረጃው በሚመረመርበት ጊዜ የመጽሐፍ ቅዱስ ሁለንተናዊ አስተምህሮ የሚያርፈው የእግዚአብሔር መቅደስ (ኤፌ. 2:19-22) የሆነችው ቤተ ክርስቲያን የታነጸችው በኢየሱስ ክርስቶስ ላይ እንጂ በጴጥሮስ ላይ እንዳልሆነ ነው። እግዚአብሔር እንደ ጴጥሮስ በሚለዋወጥ ሰው ላይ ቤተ ክርስቲያኑን እንዴት ሊያንጽ ይችላል? የክርስቶስን መሢሕነት የመሰከረው ይኸው ጴጥሮስ ትንሽ ቆይቶ ከባላንጣ ወገን በመቆም የሰይጣንን አሳብ አስተናግዷል (16 ከቀጥር 22 ጀምሮ)። አንዳንዶች፥ «ይህ ጴጥሮስ በመንፈስ ቅዱስ ሳይሞላ በፈት ነው» ሲሉ ይሟገታሉ። እንግዲህ በገላትያ 2 ውስጥ የተጠቀሱትን የእምነት ትምህርት ከፍተኛ ስሕተቶች ልንመለከት እንችላለን፤ እነዚህም ስሕተቶች የጳውሎስን ተግሣጽ ያስከተሉ ናቸው። ይህም የሆነው ጴጥሮስ በመንፈስ ቅዱስ ከተሞላ በኋላ ነበር።

ቤተ ክርስቲያን፡- ይህ በጣም ጠቃሚ ቃል በአዲስ ኪዳን ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ የተጠቀሰው በዚህ ስፍራ ነው። ይህም በግሪክ «ኤክሌሲያ» ቀጥተኛ ትርጉም ከዓለም ተለይተው እንዲወጡ የተጠሩ መንፈሳዊ ጉባኤ ማለት ነው። ቃሉ በአዲስ ኪዳን ውስጥ 114 ጊዜ ያገለገለ ሲሆን ከእነዚህም ውስጥ 90ዎቹ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያንን ያመለክታሉ። ይሁንና በዚህ በመጀመሪያው የኤክሌሲያ አጠቃቀሙ ኢየሱስ ስለ ዓለም-አቀፋዊቷ ቤተ ክርስቲያን የሚናገር ይመስላል። እርሱ ይመሠርት የነበረው አንዲትን አጥቢያ ማኅበረ-ምእመናን ብቻ ሳይሆን ጴጥሮስ ያደረገውን ዓይነት የእምነት ምስክርነት የሚሰጡ ሁሉ የሚገኙባትን ዓለም-አቀፋዊት ቤተ ክርስቲያን ነበር።

ኤክሌሲያ የሚለው ቃል አንዲትን ከተማ ወይም ክልል ለማስተዳደር የሚቋቋመውን የግሪክ ዜጎች ጉባኤ ለመግለጽ ያገለግል ስለነበር ለደቀ መዛሙርቱ አዲስ አልነበረም (የሐዋ. 19:32፥39፥41)። እንደዚሁም የብሉይ ኪዳን የግሪክ ትርጉም (ሴፕቱዋጀንት) የእስራኤል ሕዝብ ለሃይማኖታዊ እንቅስቃሴ የሚሰባሰብበትን ሁኔታ ለመግለጽ ኤክሌሲያ በሚለው ቃል ተጠቅሟል (ዘጸ. 31:30፤ መሳ. 20:2)። ይህ ማለት ግን የብሉይ ኪዳን የእስራኤል ሕዝብ ጉባኤ እንደ አዲስ ኪዳን አብያተ

ክርስቲያናት ዓይነት ነው ማለት አይደለም። ይልቁንም ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ አንድ አዲስ ነገር እያስተዋወቀ ነበር።

ኢየሱስ ከእነዚህ ከሌሎች ማኅበራት በተቃራኒ፡ «ቤተ ክርስቲያን» እያለ ይናገራል። ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ የሚያምኑትን አይሁዶችና አሕዛብ ወደ አንድነት በማምጣት አዲስ መቅደስ፤ አዲስ አካል ይመሠርት ስለነበር (ኤፌ. 2:11-3:12)፤ ይህ አዲስና ልዩ መሆን ነበረበት። በቤተ ክርስቲያኑ ውስጥ የተመለዱ ተፈጥሮአዊ ልዩነቶች ቦታ የላቸውም (ገላ. 3:28)። ኢየሱስ ክርስቶስ የዚህች ቤተ ክርስቲያን መሥራችና ራስ ነው (ኤፌ. 1:22፤ ቂላ. 1:18)።

በዚህች ቤተ ክርስቲያን ውስጥ እያንዳንዱ አማኝ ሕያው ድንጋይ ነው (1ኛ ጴጥ. 2:5)። አማኞች ክርስቶስን ለማምለክና ለማገልገል በአጥቢያ ጉባኤዎች ወይም ማኅበረ-ምእመናን ይሰበሰባሉ፤ እንዲሁም ደግሞ ክርስቶስ እንደ መቅደስ በሚያንጸት፤ ዓለም-አቀፋዊቷ ቤተ ክርስቲያን ውስጥም ተካፋይ ይሆናሉ። ለዓለም በፍቅርና በመተባበር አማካኝነት ሊገለጽ የሚገባው (ዮሐ. 17:20-26) አንድነት በእግዚአብሔር ሕዝብ ውስጥ ይገኛል (ኤፌ. 4:1-6)።

የገሃነም ደጆች፡- ይህ ክፍል «የሲኦል ደጆች» ተብሎ ቢተረጎም ይመረጣል። ገሃነም ከታላቁ የነጭ ዙፋን ፍርድ በኋላ ደኅንነትን ያልተቀበሉ ሰዎች የሚጣሉበት ሲሆን (ራእይ 20:11-15)፤ ሲኦል ግን «የሙታን ማቆያ» ስፍራ ነው። ደኅንነትን ሳያገኙ የሞቱት ሰዎች መናፍስት በሲኦል ይቆዩና በትንሣኤ ይለቀቃሉ (ራእይ 20:13)። በኢየሱስ አባባል ሲኦል ወደ ታች ወደ ጥልቁ ስፍራ የሚገኝ ሲሆን (ማቴ. 11:23)፤ የዚያም እስር ቤት ቊልፍ በእጁ ይገኛል (ራእይ 1:18)።

በሉቃስ 16:19-31 መሠረት፤ አንዳንድ ሰዎች ከክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ በፊት ሙታን ሁሉ ወደ ማቆያ ስፍራ ማለት - አማኞች ወደ ገነት፤ የማያምኑት ደግሞ ወደ ሲኦል እንደሚሄዱ ያምናሉ። ዛሬ አማኞች በሚሞቱበት ጊዜ ከመቅጽበት ክርስቶስ ወዳለበት ስፍራ እንደሚሄዱ እርግጠኞች ነን (ፊልጵ. 1:23፤ 2ኛ ቆሮ. 5:6-8)።

በመጽሐፍ ቅዱስ፤ «ደጆች» ሥልጣንና ኃይልን ያመለክታሉ። ለአይሁዶች የከተማዬቱ ደጅ ማለት ማዘጋጃ ቤት እንደምንለው ዓይነት ነው። በከተማዬቱ ደጅ ዋጋ ያለው ተግባር ይከናወን ነበር (ዘዳ. 16:18፤ 17:8፤ ሩት 4:11)። በመሆኑም «የገሃነም ደጆች» የሚለው የሰይጣንና የሞትን የተደራጀ ኃይል ያመለክታል። ሞት ከሕዝቡ አንዳቸውንም እንኳ አፍኖ ለማስቀረት እንዳይችል ኢየሱስ ክርስቶስ

በሞቱና በትንሣኤው ሞትን ድል ይነሣው ነበር። ክርስቶስ «ደጆቼን በማፈራረስ» ምርኮኞቹን ነፃ ያወጣ ነበር። ይህም በዕብራውያን 2:14-15፤ 1ኛ ቆሮንቶስ 15 ከቁጥር 20 ጀምሮ፤ እንዲሁም በሌሎችም የቅዱሳን መጻሕፍት ክፍሎች ውስጥ ተብራርቷል።

የመንግሥተ ሰማያት መክፈቻዎች፡- ቊልፍ የሥልጣን ምልክት ነው (ኢሳ. 22:15፤ 22፤ ሉቃስ 11:52)። በምድር ላይ የሚኖር ማንም ቢሆን የሰማይን ቊልፍ ሊይዝ ስለማይችል «መንግሥተ ሰማያት» የሚለው ሰማያዊውን ስፍራ አያመለክትም። ቊልፎችን የምንጠቀመው በሮችን ለመክፈት ነው። በመሆኑም ጴጥሮስ «የእምነትን በር» ለአይሁዶች በዕለተ - ጳንጠቆስጤ (የሐዋ. 2)፤ ለሳምራውያን (የሐዋ. 8 ከቁጥር 14 ጀምሮ) እና ለአሕዛብ (የሐዋ. 10) የመክፈት ዕድል ተሰጥቶታል። ሌሎችም ሐዋርያት ደግሞ ይህንኑ ሥልጣን ተጋርተዋል (ማቴ. 18:18)፤ ጳውሎስ ከጳለስጣይን ውጭ ለነበሩ አሕዛብ «የእምነት በር የመክፈት» ዕድል ነበረው (የሐዋ. 14:27)።

በዚህ ስፍራም ሆነ በሌላ በየትኛውም የአዲስ ኪዳን ክፍል ጴጥሮስ ወይም ከእርሱ በኋላ የተነሡ አገልጋዮች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ምንም ዓይነት የተለየ ሥልጣን ወይም ዕድል እንደነበራቸው የሚያመለክት ፍንጭ አናገኝም። በመሠረቱ ጴጥሮስ በሁለቱም መልእክቶቹ ውስጥ ሐዋርያ (1ኛ ጴጥ. 1:1)፤ ሽማግሌ (5:1) እና የኢየሱስ ክርስቶስ ባሪያ (2ኛ ጴጥ. 1:1) ነኝ ከማለት የበለጠ ነገር አልጠቀስም።

ማሰርና መፍታት፡- የአይሁድ መምህራን (ረቢዎች) ብዙውን ጊዜ ስለ«ማሰርና መፍታት» ማለትም ማገድና መፍቀድን (አታድርጉ - አድርጉ) በማለት ስለሚናገሩ ይህ ለአይሁዶች በጣም የተለመደ ሐረግ ነበር። በ16:19 ጌታችን የተናገረው ጴጥሮስን ይመለከታል። በኋላ በ18:18 ላይ የተናገረው አሳብ ግን ሐዋርያትን ሁሉ ያጠቃልላል። የጌታቸው ተወካዮች እንደመሆናቸው በቃሉ መሠረት ሥልጣናቸውን ከተግባር ላይ ያውላሉ።

በቊጥር 19 ላይ የምናገኛቸው የግሪክ ግሦች እጅግ ጠቃሚዎች ናቸው። ዶክተር ኬነት ኤስ. ዌስት በማብራርያ መልክ ያዘጋጁት መጽሐፍ ቅዱስ፤ «በምድር የምታሰረው [የምትከለክለው] ሁሉ የታሰረ ይሆናል፤ በሰማይ የምትፈታው [የምትፈቅደው] ሁሉ የተፈታ ይሆናል» ይላል። ኢየሱስ እነርሱ በምድር ላይ ለሚያደርጉት ነገር እግዚአብሔር ይታዘዛል ሲል አልተናገረም፤ ዳሩ ግን የእግዚአብሔር ፈቃድ ያለበትን ነገር ማድረግ እንዳለባቸው እንጂ! ቤተ ክርስቲያን የሰውን ፈቃድ

በሰማይ ላይ አታስፈጽምም፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ በምድር ላይ ለመፈጸም ትታዘዛለች እንጂ።

ደቀ መዛሙርቱ ከትንሣኤውና ዕርገቱ በፊት ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ የመሆኑን እውነታ ለማንም መንገር አልነበረባቸውም። «የዮናስ ምልክት» የሚፈጸመው፥ መንፈስ ቅዱስ የሚወርደውና የወንጌሉ መልእክት በይፋ የሚታወጀው ከትንሣኤውና ከዕርገቱ ወዲያ ነበር። ባጠቃላይ ሕዝቡና በተለይም ደግሞ የሃይማኖት መሪዎች በከፊል ለዚህ መልእክት አልተዘጋጁም ነበር። ጴጥሮስ በዕለተ-ጳንጠቆስጤ ያቀረበውን ስብከት በማንበብ ኢየሱስን እንዴት እንደ ክርስቶስ አድርጎ እንዳቀረበው ልንመለከት እንችላለን (ዮሐዋ. 2)።

የሚያገለግል እምነት፡- ክርስቶስን መከተል (16:21-28) ኢየሱስ ማንነቱን ከገለጸ በኋላ ሁለቱም አብረው መንገዝ ስላለባቸው ሥራውንም ያሳየናል። ወደ ኢየሩሳሌም በመሄድ፥ መከራ መቀበልና መሞት፥ ከሞትም መነሣት ነበረበት። ምንም እንኳ ከዚህ ቀደም ፍንጭ ቢሰጥም (ዮሐ. 2:19፤ 3:14፤ 6:51፤ ማቴ. 12:39-40፤ 16:4) ስለ ሞቱ በግልጽ ሲናገር ያሁኑ የመጀመሪያው ነበር። «ቃሉንም ገልጦ ይናገር ነበር» (ማር. 8:32)።

ጴጥሮስ ለዚህ አስደንጋጭ አባባል የሰጠው ምላሽ የተቀሩትን ደቀ መዛሙርት ስሜት እንደሚያንጸባርቅ አይጠረጠርም፡- «አይሁንብህ ጌታ ሆይ፤ ይህ ከቶ አይደርስብህም!» ኢየሱስ ፊቱን ከጴጥሮስ መለሰና «ወደ ኋላዬ ሂድ፥ አንተ ሰይጣን ... ዕንቅፋት ሆነህብኛል!» ከጥቂት ጊዜ በፊት «ድንጋይ» የሚል ማዕረግ የተሰጠውና በረከት የተቀበለው ጴጥሮስ (ቁ. 18) ለኢየሱስ በረከትን የማይሰጥ የማሰናከያ ዓለት ሆነ!

የጴጥሮስ ስሕተት ምን ነበር? ስሕተቱ እንደ ሰው ግሰቡ ነው፤ ይኸውም አብዛኛዎቹ ሰዎች ከመከራና ከሞት ለማምለጥ ስለሚፈልጉ ነው። በመልሱ ላይ የእግዚአብሔር አሳብ አልነበረውም። የእግዚአብሔርን አሳብ ከየት እናገኛለን? የምናገኘው በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ ነው። ጴጥሮስ በመንፈስ ቅዱስ እስከተሞላበት ጊዜ ድረስ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የመሟገት ዝንባሌ ነበረው። ጴጥሮስ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ለመመስከር የሚያበቃ እምነት ቢኖረውም የኢየሱስ መከራ መቀበልና መሞት ትክክል መሆኑን ለመቀበል የሚያስችል እምነት ግን አልነበረውም። በመሠረቱ፥ ሰይጣን በምድረ በዳው ውስጥ ኢየሱስን ለመፈተን የተጠቀመበት አቀራረብ ከዚህ ከጴጥሮስ ቃል ጋር የተስማማ ነበረ (ማቴ. 4:8-10)።

ዛሬ መስቀል ተወዳጅ፤ የፍቅርና የመሥዋዕትነት ምልክት ሲሆን በዚያን ጊዜ ግን እጅግ ዘግናኝ የሆነ ቅጣት የሚያመለክትና አስጨናቂ ነገር ነበር። ሮማውያን በጨዋ ማኅበረሰብ መካከል ሆነው የመስቀልን ስም አያነሡም ነበር። እንዲያውም፤ እንዲህ ያለው አስጨናቂ ሞት ለጠላቶቻቸው ብቻ የተወሰነ በመሆኑ ማንኛውም የሮማ ዜጋ አይስቀልም ነበር። ኢየሱስ ተስቅሎ እንደሚሞት ገና በግልጽ ባይናገርም (በማቴዎስ 20:17-19 ውስጥ በግልጽ ይናገራል)። ከዚህ ቀጥሎ የተጠቀመባቸው ቃላት ግን በመስቀሉ ላይ አጽንዖት ያደርጋሉ።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ሁለት የሕይወት ዘይቤዎችን አቅርቧል፡-

- ራስህን ካድ	- ለራስህ ኑር
- መስቀልህን ተሸከም	- መስቀሉን አትሸከም
- ክርስቶስን ተከተል	- ዓለምን ተከተል
- ለእርሱ ብለህ ሕይወትህን አሳልፍ	- ለራስህ ብለህ ሕይወትህን አድን
- ዓለምን ካድ	- ዓለምን አትርፍ
- ነፍስህን አድን	- ነፍስህን አጥፋ
- የክብሩና የሽልማቱ ተካፋይ ሁን	- ክብሩና ሽልማቱ ይቅርብህ

ራስን መካድ በአካባቢህ ያሉትን ነገሮች መካድ ሳይሆን፤ ራስን መሎ በመሎ ለክርስቶስ ማስረከብና በውርደቱና በሞቱ መካፈል ማለት ነው። ጳውሎስ ይህንን በሮሜ 12:1-2፤ በፊልጵስዩስ 3:7-10፤ እንዲሁም በገላትያ 2:20 ላይ ገልጾታል። መስቀሉን መሸከም ማለት ጭነት መሸከም ወይም ከችግር ውስጥ መግባት አይደለም። (አንድ ጊዜ የአስም በሽታዋ የምትሸከመው መስቀል እንደሆነ የምትናገር ሴት አጋጥማኝ ነበር።) መስቀሉን መሸከም ማለት በውርደቱ፤ በመጣላቱ፤ በመከራውና በሞቱ ከክርስቶስ ጋር መተባበር ማለት ነው።

ይሁንና መከራ ሁልጊዜም ወደ ክብር ይመራል። ኢየሱስ ይህንን አጭር ስብከት ስለከበረው መንግሥቱ በመጥቀስ የደመደመው ለዚህ ነው (ቁ. 28)። ይህም አባባሉ በሚቀጥለው ምዕራፍ እንደሚታየው ከአንድ ሳምንት በኋላ የክርስቶስ መልክ በተለወጠበት ተራራ ላይ ተፈጻሚነት ያገኘ ነበረ።

የንጉሡ ክብር

ማቴዎስ 17

ምዕራፉ በተራራ ጫፍ ላይ በሚከናወን የከበረ ትዕይንት ይጀምርና ጴጥሮስ የግብር ዕዳውን ለመክፈል ዓሳ በሚያጠምድበት ተግባር ይደመደማል። ምንኛ የማይዛመድ ክንውን ነው! ይሁንና የምዕራፉ ሁሉ ዐቢይ አሳብ፡- ንጉሡ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የምንመለከታቸው ሦስት ክሥተቶች የንጉሡን ሦስት መግለጫዎች ያሳዩናል።

ንጉሡ በክብሩ (17: 1-13)

ማቴዎስና ማርቆስ የመልኩ ማንጸባረቅ «ከስድስት ቀናት በኋላ» እንደተፈጸመ ሲገልጹ፡ ሉቃስ ግን «ስምንት ቀን ያህል ቆይቶ» ይላል (ሉቃስ 9:28)። የሉቃስ ዘገባ «ከሳምንት ያህል በኋላ» ከሚለው የተለመደ የአይሁዶች አባባል ጋር ስለሚዛመድ በዚህ አሳብ ውስጥ ተቃራኒ ነገር አይታይም። በዚያ ሳምንት ውስጥ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ስለ ሞቱና ትንሣኤው የተናገረውን ሳያብሰለስሉትና ሳይወያዩበት አልቀሩም። እንዲሁም ደግሞ ስለ መንግሥቱ የተሰጡት የብሉይ ኪዳን የተስፋ ቃላት ማብቂያቸው ምን እንደሚሆን ለመደነቃቸው አያጠራጥርም። ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ሊያንጽ ሊመሠርት ከሆነ ተስፋ የተገባለትን መንግሥት እንዴት ይሆናል?

ምንባቡ ይህ ተአምር የተፈጸመበትን ቦታ አይጠቅስም። ምናልባት ከፊልጶስ ቂሣርያ አጠገብ በሚገኘው በሔርሞን ተራራ ላይ ይሆናል።

የመልኩ ማንጸባረቅ የንጉሡ የኢየሱስ ክርስቶስን ክብር አራት ገጽታዎች አሳይቷል።

የአካሉ ክብር፡- በወንጌላት ውስጥ የቀረበውን ዘገባ ስንመለከት፡ ኢየሱስ በምድር ላይ ሳለ በዚህ ዓይነት ክብሩን ሲገልጽ የመጀመሪያው ነው። «ተለወጠ» የሚለው ቃል በውስጥ ከሚካሄድ እንቅስቃሴ የተነሣ በውጭ የሚታየውን ለውጥ ያመለክታል። አንድ አባጪጓሪ ከእጭነት ደረጃ ተነሥቶ ቢራቢሮ የሚሆነው በሚያገኘው የለውጥ ሂደት አማካኝነት ነው። የጌታችን ክብር ያንጸባረቀው ከውስጥ ፈልቆ እንጂ ከላይ ወርዶ አልነበረም። ተፈጥሮአዊ ክብሩ እንዲያንጸባርቅ ባደረገ ጊዜ ከውስጥ የፈለቀው ለውጥ በውጫዊ አካሉ ላይ ሊታይ በቅቷል (ዕብ. 1:3)።

በመሠረቱ ይህ ከሥተት የደቀ መዛሙርቱን፤ በተለይም በቅርቡ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ የመስከረውን የጴጥሮስን እምነት ማጠናከሩ ግልጽ ነበር። ጴጥሮስ ምስክርነቱን የሰጠው ኢየሱስ መልኩን ካንጸባረቀበት ጊዜ በኋላ ቢሆን ኖሮ እምብዛም የሚያስደንቅ ባልሆነም ነበር። ጴጥሮስ አመነ፤ ስለ እምነቱ መስከረ፤ ከዚያም ማረጋገጫ አገኘ (ዮሐ. 11:40፤ ዕብ. 11:6 ተመልከት)።

ከብዙ ሳመታት በኋላ ዮሐንስ በመንፈስ ቅዱስ ምሪት ሲጽፍ ይህንን ሁኔታ አስታውሶ፡- «... ጸጋንና እውነትን ተመልቶ በእኛ አደረ፤ አንድ ልጅም ከአባቱ ዘንድ እንዳለው ክብር የሆነውን ክብሩን አየን» ብሏል (ዮሐ. 1:14)። ዮሐንስ በወንጌሉ የክርስቶስን አምላካዊነትና ክብር አጽንዖት ሰጥቶ አብራርቷል (ዮሐ. 20:31፤ 2:11፤ 7:39፤ 11:4፤ 12:23፤ 13:31-32)።

ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ምድር በወረደ ጊዜ ክብሩን ትቶ መጥቷል (ዮሐ. 17:5)። በመስቀል ላይ ከፈጸመው ሥራ የተነሣ ያንን የጣለውን ክብር መልሶ ተቀዳጀ፤ እናም ያንኑ ክብር ለእኛ አጋራ (ዮሐ. 17:22፤ 24)። ይሁንና የዚህ «የመለወጥ ክብር» ተካፋይ ለመሆን፤ መንግሥተ ሰማያት የምንደርስበትን ጊዜ መጠባበቅ የለብንም። ራሳችንን ለእግዚአብሔር ስናስረክብ አእምሮአችንን «ይለውጠዋል» (ሮሜ 12:1-2)። ለእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ራሳችንን ስንሰጥ «ከክብር ወደ ክብር» ያሻግረናል (2ኛ ቆሮ. 3:18)። የእግዚአብሔርን ቃል ስናስተውል የእግዚአብሔርን ልጅ እንመለከትና በእግዚአብሔር መንፈስ አማካኝነት ወደ እግዚአብሔር ክብር እንለወጣለን።

የመንግሥቱ ክብር፡- ኢየሱስ ስለ መስቀል መሸከም ባቀረበው ሰብከት ማጠቃለያ አካባቢ ከደቀ መዛሙርቱ አንዳንዶቹ፡- «የሰው ልጅ በመንግሥቱ ሲመጣ» እንደሚያዩ ቃል ገብቶላቸዋል (ማቴ. 16:28)። ጴጥሮስን፤ ዮሐንስንና ያዕቆብን ለዚህ ክንውን ምስክሮች አድርጎ መርጦ ነበር። እነዚህ ሦስት ጓደኞችና የሥራ ባልደረቦች (ሉቃስ 5:10) በምኩራብ አለቃው በኢየሱስ ቤት ከኢየሱስ ጋር ተገኝተው ነበር (ሉቃስ 8:51)፤ ከዚህ በኋላም ከስቅለቱ ቀደም ብሎ ጸሎት ባደረገበት፤ በጌቴሴማኒ አብረውት ነበሩ (ማቴ. 26:37)።

ዶክተር ጂ. ካምበል ሞርገን እነዚህ ሦስቱም አጋጣሚዎች ከሞት ጋር የተዛመዱ መሆናቸውን አመልክተዋል። ኢየሱስ ለእነዚህ ሦስት ሰዎች በሞት ላይ ድል-ነሺ እንደሆነ (የኢየሱስን ልጅ አስነሥቷል) እና ለሞት እንደተሰጠ (በጌቴሴማኒ) እያስተማራቸው ነበር። በሞት የከበረ መሆኑን የለውጡ ትዕይንት አስተምሮአቸዋል።

በዚህ ስፍራ የሙሴና የኤልያስ መገኘት ተገልጿል። ሙሴ ሕግን፣ ኤልያስ ደግሞ ነቢያትን የሚወክሉ ሲሆኑ፣ ሕግና ነቢያት ሁሉ ወደ ክርስቶስ ያመለክታሉ፤ እነርሱም በክርስቶስ ከፍጻሜ ደርሰዋል (ዕብ. 1:1፤ ሉቃስ 24:27)። ከብሉይ ኪዳን ቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ አንዲት ቃል እንኳ ሳትፈጸም አትቀርም፤ ተስፋ የተሰጠው መንግሥት ይመሠረታል (ሉቃስ 1:32-33፣ 68-77)። ሦስቱ ደቀ መዛሙርት በምድር ላይ ኢየሱስ ከብሮ እንደተመለከቱት፣ የእግዚአብሔርም ሕዝብ በምድር ላይ በሚመሠረተው የከበረ መንግሥቱ ውስጥ ከብሩን ያያል (ራእይ 19:11-20:6)።

ጴጥሮስ ይህንን መልእክት የተቀበለ ከመሆኑም ከቶውንም የማይዘነጋው ነበር። «... የእርሱን ግርማ አይተን እንጂ ... ከእርሱም ይልቅ እጅግ የጸና የትንቢት ቃል አለን ...» (2ኛ ጴጥ. 1 ከቁጥር 12 ጀምሮ)። ጴጥሮስ በተራራው ላይ የተመለከተው በብሉይ ኪዳን ትንቢቶች ላይ የነበረውን እምነት በበለጠ ከማጠናከር በስተቀር ሌላ ነገር አላስከተለም። ቁም ነገሩም አስደናቂ ነገሮችን ከማየቱ ላይ ሳይሆን የእግዚአብሔርን ቃል መስማቱ ነው። «በእርሱ ደስ የሚለኝ የምወደው ልጄ ይህ ነው፤ እርሱን ስሙት» (ማቴ. 17:5)።

ዳግም የተወለዱ ሁሉ የእግዚአብሔር መንግሥት ነዋሪዎች ሲሆኑ (ዮሐ. 3:3-5)፣ ይህም ከዚህ ዓለም ቁሳዊ ነገሮች የተለየ መንፈሳዊ መንግሥት ነው (ሮሜ 14:17)። ዳሩ ግን አንድ ቀን ኢየሱስ ወደዚህች ምድር ሲመለስ፣ እርሱ በንጉሥነት የሚያስተዳድረው የሺህ ዓመታት የከበረ መንግሥት ይመሠረታል (ራእይ 20:1-7)። በእርሱ የታመኑትም ከእርሱ ጋር በምድር ላይ ይነግሣሉ (ራእይ 5:10)።

የመስቀሉ ክብር፡- ደቀ መዛሙርቱ መከራና ክብር ጎን ለጎን እንደሚሄዱ መማር ነበረባቸው። ጴጥሮስ በመጀመሪያው መልእክቱ በተደጋጋሚ «መከራና ክብር»ን መጥቀሱ (1ኛ ጴጥ. 1:6-8፣ 11፤ 4:12-5:11)፣ ትምህርቱ በትክክል ገብቶት ስለነበረ ነው።

ሙሴና ኤልያስ በኢየሩሳሌም ስለሚፈጽመው «ዘጸአት» (መውጣት) ተነጋገሩ። (ሉቃስ 9:31)። መከራውና ሞቱ በአጋጣሚ የሚከናወን ሳይሆን በዕቅድ የተቀነባበረ አፈጻጸም ነበር። ጴጥሮስ እየቀረበ ያለውን የራሱን ሞት ሲገልጽ «መውጣት» የሚለውን ቃል ተጠቅሞአል (2ኛ ጴጥ. 1:15)። ለአማኝ ሞት ወደማይታወቅ አቅጣጫ የሚመራ መንገድ ሳይሆን፣ ይልቁንም ከዚህ ሕይወት እስራት ተላቅቆ በሰማይ ወዳለው የከበረ የነፃነት ሕይወት የሚሸጋገሩበት የመውጣት ጉዞ ነው።

ኢየሱስ በሞቱ ዋጋ ስለከፈለ እኛን ተቤዥቶናል። በመሆኑም በደሙ ተገዝተን ነፃ ወጥተናል። ሁለቱ ወደ ኤማሁስ ይሄዱ የነበሩት ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ ሕዝቡን ከሮማውያን አገዛዝ ነፃ እንደሚያወጣ አስበው ነበር (ሉቃስ 24:21)። እርሱ የሞተው ፖለቲካዊ ነፃነት ለማስገኘት ሳይሆን ከዓለም የአኗኗር ዘይቤ (ገላ. 1:4)፣ ከከንቱ ሕይወት (1ኛ ጴጥ. 1:18)፣ ከበደል (ቲቶ 2:14) ነፃ ለማውጣት፣ ባጠቃላይም ለሕዝቡ መንፈሳዊ አርኑትን ለማጥናጸፍ ነበር። በክርስቶስ ያገኘው ደኅንነት የተፈጸመና ዘላቂ ነው።

የመገዛቱ ክብር፡- ጴጥሮስ የእግዚአብሔር ልጅ ለምን ለክፉ ሰዎች እንደሚገዛና በፈቃዱም መከራ እንደሚቀበል ለመረዳት አልቻለም ነበር። የኢየሱስ መልክ የተለወጠበት ሁኔታ ግን ራሳችንን ስንክድ፣ መስቀሉን ስንሸከምና እርሱን ስንከተል ኢየሱስ እንደሚከብር እግዚአብሔር ለጴጥሮስ ያስተማረበት መንገድ ነው። የዓለም ፍልስፍና «ራስህን አድን!» የሚል ሲሆን፣ የክርስቲያኖች ፍልስፍና ግን «ራስህን ለእግዚአብሔር አሳልፈህ ስጥ» የሚል ነው። ኢየሱስ በተራራው ላይ በክብር ሲቆም ራስን መስጠት ሁልጊዜም ወደ ክብር እንደሚያመራ ለሦስት ደቀ - መዛሙርቱ አረጋግጧል። በመጀመሪያ መከራ፣ ከዚያ ቀጥሎ ክብር፣ በመጀመሪያ መስቀል፣ ከዚያ ቀጥሎ አክሊል ይከተላል።

ይህን በጣም ጠቃሚ እውነት መረዳት ለሦስቱም ደቀ መዛሙርቱ እጅግ አስፈላጊ ነበር። ያዕቆብ የሰማዕትነትን ጽዋ በመጉንጨት የመጀመሪያው ደቀ መዛሙር ሲሆን (ዮሐ. 12:1-2)፣ ዮሐንስ ደግሞ በፍጥሞ ደሴት የክፉ ስደት ከተጋፈጠ በኋላ (ራእይ 1:9) ከደቀ መዛሙርቱ መካከል የመጨረሻው ሰማዕት ሆኖ ማለፍ ነበረበት። ጴጥሮስም እንደዚሁ በርካታ የመከራ ወቅቶችን ማሳለፍና በመጨረሻም ሕይወቱን ለክርስቶስ አሳልፎ መስጠት ነበረበት (ዮሐ. 21:15-19፤ 2ኛ ጴጥ. 1:12)።

ጴጥሮስ ኢየሱስ በመጀመሪያ ስለ ሞቱ በተናገረ ጊዜ ከመቃወሙም ባሻገር (ማቴ. 16 ከቁጥር 22 ጀምሮ)፣ በጌቴሴማኒ የአትክልት ስፍራም ኢየሱስን ለመታደግ ሰይፉን መዝዟል (ዮሐ. 18:10)። የኢየሱስ መልክ በተለወጠበት ተራራ ላይም ለኢየሱስ የምክር አሳብ ለማቅረብ ሞክሮ ነበር። ሁላቸውም በዚያ እንዲኖሩና በክብሩ ደስ እንዲላቸው፣ ለኢየሱስ፣ ለሙሴና ለኤልያስ ሦስት ዳዕችን ለመሥራት ፈልጎ ነበር። ይሁንና አብ የጴጥሮስን አሳብ በማቋረጥ «እርሱን ስሙት!» የሚል ሌላ ትእዛዝ ሰጠ። አብ ውድ ልጁ በሙሴና በኤልያስ ደረጃ እንዲመደብ አይፈቅድም። ከእግዚአብሔር ጋር የሚስተካከል ባሕርይ ያለው «ኢየሱስ ብቻ» ነው (ቁ. 8)።

ኢየሱስና ሦስቱ ደቀ መዛሙርቱ ከተራራው ሚፍ ሲወርዱ የተመለከቱትን ነገር ለሌላ ሰው ቀርቶ ለተቀሩት ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት እንኳ እንዳይናገሩ አስጠነቀቃቸው። ይሁንና ሦስቱ ሰዎች ግራ ተጋብተው ነበር። ኤልያስ ለመንግሥቱ ምሥረታ መንገድ ለማዘጋጀት በመጀመሪያ እንደሚመጣ ተምረው ነበር። እንግዲህ የኤልያስ በተራራው ላይ መገኘት የዚሁ ትንቢት ፍጻሜ ይሆን? (ሚል. 4:5-6)።

ኢየሱስ ለጥያቄአቸው ባለ ሁለት ገጽታ ምላሽ ይሰጣል። በእርግጥ፣ ሚልክያስ እንደተነበየው ኤልያስ ይመጣል። ዳሩ ግን በመንፈሳዊ አነጋገር፣ ኤልያስ ቀደም ብሎ በመጥምቁ የሐንስ አማካኝነት ተገልጾአል (ሉቃስ 1:17፤ ማቴ. 11:10-15 ተመልከት)። ሕዝቡ ለየሐንስ መገደል ፈቃደኛነቱን አሳይቷል፤ ኢየሱስም እንዲገደል ይጠይቅ ነበር። ይሁንና ከኃጢአተኛ መሪዎች ተግባር ባሻገር የእግዚአብሔር መርሐ-ግብር ከዳር ይደርስ ነበር።

ኤልያስ ነገሮችን ሁሉ ለማስተካከል የሚመጣው መቼ ነው? አንዳንድ ሰዎች ኤልያስ አገልግሎታቸው በራእይ 11 ከተጠቀሰላቸው «ሁለት ምስክሮች» አንዱ እንደሚሆን ያምናሉ። ሌሎች ደግሞ ትንቢቱ በመጥምቁ የሐንስ አገልግሎት ስለተፈጸመ ከእንግዲህ ወዲያ ኤልያስ እንደማይመጣ ያምናሉ።

ንጉሡ በሥልጣኑ ላይ (17:14-21)

አሁን ከክብር ተራራ ወደ ችግር ሸለቆ እንወርዳለን። የኢየሱስና የደቀ መዛሙርቱ ቅጽበታዊ መገለጽ ሕዝቡን አስገረመው (ማር. 9:15)። አጋንንት በያዘው ልጁ ምክንያት ግራ የተጋባው አባት ልጁን ወደ ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት ቢያመጣም ጋኔን ለማውጣት አልቻሉም ነበር። ጸሐፍትም ይህንኑ ያለመቻላቸውን ጉዳይ አጢነው የመሟገቻ ነጥብ አድርገውት ነበር። በመሆኑም ደቀ መዛሙርት የመከላከያ አሳብ ሲያቀርቡና ጸሐፍት ደግሞ ክላቸውን ሲያጠናክሩ አጋንንቱ ምስኪኑን ልጅ ወደ ሞት አፋፍ እየገፋፋው ነበር።

የዚህን አስደናቂ ትዕይንት የወንጌል ዘገባዎች በምናስተያይበት ጊዜ፣ ይህ ለአባቱ አንድ ብቻ የሆነው ልጅ በእርግጥም በታላቅ መከራና በአደገኛ ሁኔታ ውስጥ እንደነበረ እንረዳለን። ማቴዎስ ልጁ የሚጥል በሽታ ያለበት፣ ክፉኛ የሚሠቃይ፣ ራሱን ለማጥፋት የሚጥር፣ በእሳትና በውኃ ላይ የሚወድቅ መሆኑን ገልጾአል። ማርቆስ ደግሞ ድዳ፣ ጥርሱን እያንገጫገጫና ዐረፋ እየደፈቀ በመሬት ላይ እንደሚፈራገጥ ያስረዳል። ከዚያም ልጁ ትንፋሹ ይጠፋና እንደ ሬሣ ተዘረጋግቶ ከሚተኛበት ደረጃ ይደርስ ነበር። ሐኪሙ ሉቃስ ልጁ ለአባቱ አንድ እንደሆነና እንደዚህ

በሚያንቀጠቅጠው ጊዜ እየጮኸ እንደሚያውክ ይናገራል። ከእነዚህ ምልክቶች መካከል አንዳንዶቹ ከተፈጥሮአዊ መንሥኤዎች ሊመጡ ቢችሉም ይህ ልጅ ግን በእርግጥ በአጋንንት ተይዞ ነበር። ደቀ መዛሙርቱም ምንም ነገር ለማድረግ አልቻሉም ነበር። በመሆኑም የልጁ አባት በኢየሱስ እግር ሥር መውደቁ የሚያስገርም አይደለም።

የጌታችን የመጀመሪያ ምላሽ ኃዘን የበረታበት ነበር። ሐፍረት ያሸማቀቃቸውን ደቀ መዛሙርት፣ የሚሟገቱትን ጸሐፍትና ምስኪኖቹን አባትና ልጅ ሲመለከት፣ ሲቃ እየተናነቀው፡- «እናንተ የማታምኑ ጠማማ ትውልድ፣ እስከመቼ ከእናንተ ጋር እኖራለሁ?» አለ (ሉቃስ 9:41)። የእነርሱ አለማመንና መንፈሰ-ብልሹነት ለእርሱ የከበደ ሽክም ነበር። ጌታችን ዛሬ ኃይል የራቃቸውን አማኞች ሲመለከት ምን ይሰማው ይሆን?

ኢየሱስ ጋዜኑን ከልጁ አስወጣና ደግሞ እንዳይመለስበት አዘዘው (ማር. 9:25)። ጋዜኑን ለመጨረሻ ጊዜ ሲያንፈራግጠው፣ ሕዝቡ የሞተ መስሎአቸው ነበር (ቁ. 26)። ዳሩ ግን ኢየሱስ ልጁን ከመሬት ላይ አስነሥቶ ለአባቱ ሲሰጠው ሕዝቡ በመደነቅ ለእግዚአብሔር ክብር ሰጠ (ሉቃስ 9:43)።

ኢየሱስ ለዚህ አገልግሎት የሚያበቃቸውን ሥልጣንና ኃይል ስለሰጣቸው (ማቴ. 10:1-8)፣ ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት አጋንንቱን ለማውጣት መቻል ነበረባቸው። ይሁንና ኃይላቸውን አጥተዋል። በኋላም ላይ የአሳፋሪ ውድቀታቸውን መነሻ በጠየቁት ጊዜ ኢየሱስ እምነት ማጣታቸውን (ማቴ. 17:20)፣ የጸሎት ጉድለታቸውን (ማር. 9:29) ሥነ-ሥርዓት የጉደላቸው መሆናቸውን (ማቴ. 17:21- ምንም እንኳ ይህ ጥቅስ በበርካታ ቅጅዎች ውስጥ ባይገኝም) ገለጸላቸው።

ምናልባትም ዘጠኙ ደቀ መዛሙርቱ ከኢየሱስ ጋር ወደ ተራራው ለመሄድ ስላልተጋበዙ ቀንተው ይሆናል። ጌታ ከእነርሱ በተለየባቸው ጊዜያት ውስጥ፣ ጸሎትን ችላ ብለው ለራሳቸው ምችት በሚያስገኙ ነገሮች ላይ ስላተኮሩ እምነታቸው ያዘቅጥ ጀመር። ከዚያም የፈተናው ጊዜ ደርሶ እንደ ሳምሶን ኃይላቸው እንደከዳቸው ሳያውቁ ወደ ሰልፉ ሜዳ ተሰማሩ (መሳ. 16:20)። ከእነርሱ የሕይወት ምሳሌ ውስጥ በመንፈሳዊ ጤነትን የመቆየትን አስፈላጊነት እንመለከታለን።

«የሰናፍጭ ቅንጣት የምታህል እምነት» የሚለው መጠንን ብቻ ሳይሆን (እግዚአብሔር ትንሿንም እምነት እንኳ እንደሚያከብር)፣ ሕይወትንና ዕድገትንም ያመለክታል። የሰናፍጭን ቅንጣት የሚያህለው እምነት፣ ሕያውና ለዕድገት የሚያስፈልግ፣ እንክብካቤ የተደረገለት

እምነት ነው። እምነት እንዲያድግና ለእግዚአብሔርም የበለጠ ሥራ እንዲሠራ እንከብካቤ ሊደረግለት ይገባል (1ኛ ተሰ. 3:10፤ 2ኛ ተሰ. 1:3)። ዘጠኙ ደቀ መዛሙርት እየጸለዩ፥ ራሳቸውን እያሠለጠኑና ቃሉን እያሰላሰሉ ቢቆዩ ኖሮ፥ ጋቴን ለማስወጣትና ልጁንም ለማዳን በቻሉም ነበር።

ጠቅላላው ትዕይንት የሚያብራራው ኢየሱስ የሰማዩን ክብር ትቶ ወደዚህች ምድር በሚመጣበት ጊዜ ስለሚያደርገው ነገር ነው። ሰይጣንን ድል በመንሣት ለ1 ሺህ ዓመታት ያስረዋል (ራእይ 20:1-6)።

ንጉሡ በውርደቱ (17:22-27)

ኢየሱስ ለሁለተኛ ጊዜ ስለ ሞቱና ትንሣኤው ጠቅሶ ስለነበር ደቀ መዛሙርቱ እጅግ ከማዘናቸው የተነሣ ዳግመኛ ስለዚህ ጉዳይ ለመጠየቅ ፈርተው ነበር። እንዲያውም ደቀ መዛሙርቱ የተስፋ ቃሎቹን ስለዘነጉ (ዮሐ. 2:19)፥ የትንሣኤውን ዘገባዎች ለማመን አልቻሉም ነበር። ዳሩ ግን ጠላቱ ኢየሱስ ከመሞቱ በፊት የተናገረውን በማስታወስ (ማር. 16:14) አስፈላጊውን ጥንቃቄ አድርጓል (ማቴ. 27:62-66)።

ምንኛ የተገላበጠሽ ነገር ነው! ንጉሡ በድህነት ከመጠቃቱ የተነሣ ግማሽ ሰቅል የሚያስከፍለውን ዓመታዊ የመቅደስ ቀረጥ ለማሟላት ተሳነው። የዚህን ተአምር ልዩ ባሕርያት ልንረዳቸው የሚገባ ነው።

ይህንን ተአምር የመዘገበው ማቴዎስ ብቻ ነው። የቀድሞው የቀረጥ ሰብሳቢ የነበረው ማቴዎስ የንጉሡን ወንጌል የጻፈ ሲሆን፥ ይህም ተአምር የጌታን ንጉሥነት ያጠናክራል። የምድር ነገሥታት የገዛ ልጆቻቸውን ቀረጥ አያስከፍሉም ነበርና ኢየሱስም የንጉሡ የእግዚአብሔር ልጅ በመሆኑ ከዚህ ቀረጥ ነፃ መሆኑን አረጋግጧል፤ ሆኖም ግን ግማሽ ሰቅል ያህል ገንዘብ መክፈል እስኪሳነው ድረስ በጣም ድህ ነበር፤ ደቀ መዛሙርቱም እንደ እርሱው ድሆች ነበሩ። ይሁን እንጂ፥ የንጉሥነት ሥልጣኑን በተፈጥሮ ላይ በማዋል አስፈላጊውን ነገር ሊያገኘው ችሏል።

እግዚአብሔር ለአዳምና ሔዋን በተፈጥሮ ላይ የሚገዙበትን ሥልጣን የሰጣቸው ሲሆን (ዘፍ. 1:26፤ መዝ. 8:6-8)፥ አገዛዙም የባሕር ዓሦችን ያጠቃልል ነበር። ሰው በኃጢአት ምክንያት ይህንን አገዛዝ ስላጣ፥ ጴጥሮስ ዓሣውን በቀጥታ በማዘዝ ገንዘቡን ለማግኘት አልቻለም ነበር። ኢየሱስ አገዛዙን የተጠቀመው በዓሣ ላይ ብቻ ሳይሆን፥ በእንስሳት (ማቴ. 21:1-7) እና በወፎችም (ማቴ. 26:34፥ 74-75) ላይ ጭምር ነበር። አዳም ባለመታዘዙ ምክንያት ያጣውን፥ ኢየሱስ ክርስቶስ በመታዘዙ ምክንያት መልሶ አስገኝቶታል (ዕብ. 2:6)።

ዛሬ አማኞች በተፈጥሮ ላይ ሙሉ ሥልጣን ባይኖረንም፤ አንድ ቀን ግን ከክርስቶስ ጋር እንነግሥና ከእርሱ ጋር የሥልጣን ሚና እንጫወታለን። ይሁንና እግዚአብሔር የእርሱ ለሆኑት ስለሚጠነቀቅ ተፈጥሮ ሁሉ በእርሱ ለሚታመኑትና ለሚታዘዙት በጎነት እንደሚሠራ ያረጋግጣል።

ይህ፤ ክርስቶስ ለራሱ የሚያስፈልገውን ነገር ለማግኘት የፈጸመው ብቸኛ ተአምር ነው። አስቀድሞ ክርስቶስ መለኮታዊ ኃይሉን ለግል ጥቅሙ እንዲያውል ሰይጣን ቢፈትነውም (ማቴ. 4:3-4) ፈቃደኛ ሳይሆን ቀርቷል። በዚህ ጊዜ ግን ሌሎችም በዚህ ተአምር ውስጥ ተካፋይ ስለነበሩ ኃይሉን የተጠቀመው በራሱ-ወዳድነት መንፈስ አልነበረም። ጌታችን ስለ ተአምሩ የሰጠው መግለጫ «እንዳናሰናክላቸው» የሚል ነበር። እርሱ አይሁዳዊ ሆኖ ሳለ የቤተ መቅደሱን አገልግሎት ባለመደገፉ ምክንያት ሰዎች እንዲሰናክሉበት አልፈለገም ነበር። ኢየሱስ የፈሪሳውያንን ሰው-ሠራሽ ወጎች ለማፈራረስ ባያመነታም የእግዚአብሔርን ሕግ ለመጠበቅ ይጠነቀቅ ነበር።

ክርስቲያኖች እንደመሆናችን በክርስቶስ ያለንን ነፃነት ሌሎችን ለመጉዳት ወይም ለማጥፋት ማዋል የለብንም። እንደ ሕጉ አንቀጽ ከሆነ ኢየሱስ ቀረጡን መክፈል አልነበረበትም፤ ዳሩ ግን ለተግባራዊ ምክንያቶች ቀረጡን ከፍሉታል። ምስክርነታቸውንም እንዳያደናቅፈው ሲል የጴጥሮስን ጨምሮ ከፍሏል።

የገንዘብን ጉዳይ በተመለከተ ይህ ብቸኛ ተአምር ነው። ማቴዎስ ቀረጥ ሰብሳቢ (ቀራጭ) ስለ ነበር ለዚህ ተአምር አትኩሮት እንደሚሰጠው እንገምታለን። ይህ ቀረጥ የተጀመረው በሙሴ ዘመን ሲሆን (ዘጸ. 30 ከቀጥር 11 ጀምሮ)፤ ገንዘቡም የመገናኛውን ድንኳን መጋረጃ የሚሸከሙትን ምሶሶዎች የብር መቆሚያ እግሮች ለመሥራት ያገለግል ነበር (ዘጸ. 38:25-27)። የኋለኛዎቹ ቀረጦች የማደራያውን ድንኳንና የመቅደሱን አገልግሎት ለመደገፍ ይውሉ ነበር። ገንዘቡ፤ አይሁዶች ከግብፅ ባርነት አርነት የመውጣታቸውን ትውስታ ያሳስባቸው ነበር። እኛም በከበረው የክርስቶስ ደም ነፃ ወጥተናል (1ኛ ጴጥ. 1:18-19)።

አንድ ዓሣን በመጠቀም የተፈጸመ ብቸኛ ተአምር ነው። ኢየሱስ ዓሣውን ለጴጥሮስ ያበረከተለት ሲሆን (ሉቃስ 5:1-11)፤ ወደ በኋላም ይህንኑ ተአምር ይደግመዋል (ዮሐ. 21 ከቀጥር 1 ጀምሮ)። በአሁኑ ተአምር ግን የተጠቀመው በአንድ ዓሣ ብቻ ነው። የዚህን ተአምር ውስብስብነት በምንመለከትበት ጊዜ ሁኔታው ያስደንቀናል። በመጀመሪያ፤ ከሆነ ሰው እጅ ውኃው ውስጥ ገንዘብ (ፍራንክ) መውደቅ

ነበረበት። ከዚያም አንድ ዓሣ ፍራንኩን መዋጥ ነበረበት። ይኸው ዓሣ ፍራንኩን በአፋ እንደ ያዘ የጴጥሮስን መንጠቆ መንከስና መያዝ ነበረበት። ይህንን ሁሉ በተለመደው መንገድ ለማብራራት አይቻልም። ይህ በአጋጣሚ የተፈጸመና የተወሳሰበ ሲሆን፤ በሰብአዊ አእምሮ ለመረዳት ዓቀበት የሚፈጥር ጉዳይ ነው።

የተፈጸመው ለጴጥሮስ ነበር። ሌሎች ደቀ መዛሙርት የቀረጥ ዕዳቸውን ስለከፈሉበት ሁኔታ የተገለጸ ነገር የለም። ይህ ኢየሱስ ለጴጥሮስ ካደረጋቸው በርካታ ተአምራት አንዱ ነበር። አማቱን ፈውሶለታል (ማር. 1:29-34)፤ ዓሣ እንዲይዝ ረድቶታል (ሉቃስ 5:1-11)፤ በውኃ ላይ እንዲራመድ አስችሎታል (ማቴ. 14:22-33)፤ የማልኮስን ጆሮ ፈውሶለታል (26:47-56)፤ እንዲሁም ከወሃኒ አውጥቶታል (የሐዋ. 12 ከቁጥር 1 ጀምሮ)። በመሆኑም፤ ጴጥሮስ «እርሱ ስለ እናንተ ያስባልና የሚያስጨንቃችሁን ሁሉ በእርሱ ላይ ጣሉት» ብሎ መጻፉ የሚያስደንቅ አይሆንም (1ኛ ጴጥ. 5:7)።

ኢየሱስ የጴጥሮስን ጉድለት ያውቅ ነበርና ጉድለቱን ሞላው። ጴጥሮስ ወደ ቤት በገባ ጊዜ ችግሩ እንደተቃለለ አስቦ ነበር። ዳሩ ግን ምን መደረግ እንዳለበት ለኢየሱስ ከመናገሩ በፊት ኢየሱስ ለጴጥሮስ ምን ማድረግ እንዳለበት ነገረው። ከዚህ በፊት በተራራው ላይ እግዚአብሔር አብ በጴጥሮስ አሳብ ላይ ጣልቃ የገባ ሲሆን (17:5)፤ አሁን ደግሞ በቤት ውስጥ እግዚአብሔር ወልድ ጣልቃ ይገባል። ኢየሱስ መመሪያዎችን እንዲሰጥ ብንፈቅድለት ጉድለታችንን ለክብሩ ሲያሟላው እንመለከታለን።

ምን ውጤቶችን እንዳስከተለ ያልተገለጸ ብቸኛው ተአምር ይህ ነው። «ጴጥሮስም ወደ ባሕር ወርዶ ዓሣ አጠመደ፤ አፉንም በከፈተ ጊዜ ፍራንክ አገኘ፤ በመሆኑም፤ ይህንኑ ሣንቲም ለራሱና ለኢየሱስ የቤተ መቅደስ ቀረጥ ከፈለው» የሚል ሌላ አሳብ ብንጠብቅም በክፍሉ ውስጥ ቁጥር 28 አልታከለም። እንግዲህ፤ ተአምሩ እንደተፈጸመ እንዴት እናውቃለን? ኢየሱስ እንደሚፈጸም ተናግሮአል! «ከሰጠው መልካም ተስፋ ሁሉ አንድ ቃል አልወደቀም» (1ኛ ነገሥት 8:56)።

ጴጥሮስን ለእምነቱ ልናመሰግነው ይገባል። በባሕር ዳርቻ የሚገኙ ሰዎች ጴጥሮስን ምንጊዜም ቢሆን የሚያዩት መረብ ይዞ እንጂ መንጠቆ ይዞ አልነበረም። ይሁንና ጴጥሮስ በእግዚአብሔር ቃል ላይ እምነት ነበረው፤ እግዚአብሔርም ያንን እምነት አከበረው። በንጉሡ ብንታመን፤ ቃሉን ስንታዘዝ ሳለ እርሱ ጉድለታችንን ይሞላልናል።